

uk

260. zenbakia / 2014ko azaroaren 3a

jaietan euskaraz

kiroletan euskaraz

gure artean! euskaraz

Noranahi zoazela. Nonahi zaudela. Zure jendearekin. Zure iritzia adierazi nahi duzunean, zeure erara. Euskara zure bizimoduaren osagaia da. Berezkoa duzu. Zu eta zure lagunen artean, zure giroan, **gozatu euskaraz.**

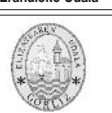
Bizkaiko Foru Aldundia
Diputación Foral de Bizkaia

UK URIBE KOSTAKO ALDIZKARIA

ARGITARATZAILEA: Boluntzarreta Elkartea
HELBIDEA: Martikoen 16, 2. solairua 48992 GETXO
e-mail: uk@aldizkaria.biz / Posta Kutxa 171 / Tf. 944 911 337
ZUZENDARIA: Irantzu Sagaminaga
ERREDAKZIOA: Zuberoa Iturburu, Julen Nafarrate, Iker Rincon, Irantzu Sagaminaga
FOTOGRAFIA: Asier Menthaka
TESTUEN ORRAZKETA: Ziortza Vega
KOLABORATZAILEAK: Jorje Perez, Bittor Egurola, Armando Llamas, K.Oleto, Amaia Arriaga, Aritz Bergara, Algortako Bertso Eskola eta Bizarra Lepoan Euskara Elkartea
MARRAZKILARIA: Laurita Siles
PUBLIZITATEA eta SUSTAPENA: Erika Martinez (944 911 337)
FILMAZIOA: Parima Digital S.L. / INPRIMATEGIA: GESTINGRAF
LEGE GORDAILUA: BI-1878-00
ISSN: 1576-6799
© Boluntzarreta

ERAKUNDE LAGUNTZAILEAK

 Getxo UDALA - AYUNTAMIENTO Euskara zerbitzua	
 Leioa UDALA - AYUNTAMIENTO Euskara Zerbitzua	 Bermeo UDALA - AYUNTAMIENTO Euskara Zerbitzua
 Erandioko Udala	 Sopelako Udala
 Urdulizko Udala	 Plentziako Udala
 Tratatu TXARRREN BIKTIKAK ARTATZEKO EUSKO JAURLARITZAREN TELEFONO ZENBAKIA: 900 940 111	 HEZKUNTZA, KULTURAZA POLITIKA ETA BAITUTURA GALIA Eusko Jaurlaritzaren Departamentuak EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN, POLÍTICA CULTURAL Y CULTURA Ministerio de Educación, Cultura, Universidades de España, 117/118
 Bizkaiko Foru Aldundia Diputación Foral de Bizkaia Departamento de Cultura	

Non zer

- 4. PLAZA. Imanol Beristain Gutierrez / Amaia Arriaga Lejarraga.
- 5. IRUDIA. "Fracking Ez" aldarikapena eskualdean.
- 6. FACEGUK. Berangoko Sabino Arana kale barria zelakoa izatea gura zenuke?
- 7. LEHEN ETA ORAIN. Plentziako harresiko arkua.
- 9. TALAIA. Beste begirada bat eskualdeari.
- 10. MUNDUKATUAK. Iratxe Garcia Baiona.
- 11. ERRETRATUA. Haizea Hormaetxea Llanos.
- 12. HERRIZ HERRI. Getxo 12. Leioa 16. Erandio 18. Sopela 20. Berango 22. Gainontzeko herriak 23.
- 25. AGENDA.

SAKONEAN

- 26. ALBUMA. Landare inbaditzaileak.
- 28. ARGAZKIA. Gorlizko ospitalea, 100 urte inguru.
- 30. BERBETAN. Kepa Altonaga Sustatza.
- 34. FOTOGRAFIA. Bego Salazar Romoren bilduma.
- 40. SAKONEAN. Leioa 1936-45, gerra zibileko urte haiek...

KULTURA ETA AISIA

- 42. ZINEMA. Euskara jendea dokumentalaren emanaldiak Getxon.
- 43. MUSIKA. Gari&Maldanbera.
- 44. LIBURUAK. Literatur berbaldiak Sopelan eta Getxon.
- 45. KIROLAK. mysurfwall webgunea.
- 46. ZIENTZIA. Bi gertakari harrigarri, baina egiazko.
- 47. EUSKARAetaERAKUNDEAK. Euskara sustatzea eskualdean.

AMAITZEKO

- 49. PINTXOTAN. Oilasko hanburgesa.
- 50. HOROSKOPOA.
- 51. KOMIKIA. Laurita Siles.
- 52. DENBORAPASA ETA LEHIAKETA.
- 53. FLASH BACK. San Nikolaseko atletismo-taldea, 1997.
- 54. AITORMENAK. Arantza Garces.

Azala: Bego Salazar Romoren bildumatik

www.ukaldizkaria.biz

30 Kepa Altonaga

Berbetan

Hibridismo dialektalaz berba egin di-gu biologo, zientzia dibulgatzaile eta Mendebalde Kultur Alkarteko kideak.

11 Haizea Hormaetxea

54 Arantza Garces

aldizkaria **etxean** jaso gura baduzu

HARPIDETZA > bete azpiko fitxa eta guri bidali

Izena..... Deiturak.....
Kalea/zenb..... Herria.....
e-mail.....
Telefonoa..... Mugikorra.....

Urtero ☐ 20 euro ☐ 30 euro ☐ 50 euro
☐ beste kopuru bat euro

Kontu zenbakia (20 digito)
□□□□ □□□□ □□ □□□□□□□□□□

UK Uribe Kostako Aldizkaria 171 posta kutxa. 48991 Getxo uk@aldizkaria.biz tf. 94 491 13 37

Leihatila

> Amaia Ariaga Lejarraga

Memoria

Herriko hormetan idatzi ditugu, maitasunez batzutan, amorruez bestetan, komunikabiderik gehienek agertu ez dituzten oihuak: Iker askatu, Egunkaria Libre! Jon, Gorka etxera! Sortu aurrera! Alde hemendik! ... eta beste hamaika antzeko.

Gure historiaren agerkari dira eta herriko hormetan itsatsita ditugu. Baina agintariei ez zaizkie gustatzen eta hormak zuritzen dituzte, mezu politiko-sozial bako hormak ederrago direlakoan, badakite eta memoria bako jendartea errazago moldatu dezaketela euren nahietara.

Horregatik, bestelako irudiak estaliko dituen goitibeheren hormirudi bat egiten 21.000 euro gastatu izana justifikatzeko, Erandioko agintariak zatarkeria-ekin lotu dituzte gure aldarrikapenak, eta zentsuraren apologia egiteaz gain barregarritzat jo dute auzolana bera ere.

Irudi edergarriekin amnesia eragin nahi digutela uste dut, eta gure herriaren memoria hormetan itsatsita geratzeak on egingo digulakoan nago, jendearen duintasunaren arrastoa gordetzen dutelako.

Memoria ezabatzeko aha-legin hori kontzientzia txarraren adierazgarri ere badela esango nuke.

gu geu

Hau bizipoza!

Uribe Kostako erakundeen eta elkarteen agendei eta egitarauai erreparatuz gero, egia esan, aitortu beharrean gaude, sasoi honetan hamaika direla euskarazko kultur ekitaldiak. Gehiago izan zitezkeen, bai, baina ez dira gixiegi! Eta pozten gaitu... Hartu, bada, eskuan zure agenda, irakurle; UK 260. zenbaki honetako orrialdeetan zerrendatutako ekitaldiak banan-banan, egunez egun, zure egutegian apuntatzera gonbidatzen zaitugu. Ziur, horietako hainbatetan alkar ikusiko dugula!

*Okerrak zuzentzen: konturatuko zinen, irakurle, batez ere Plentziakoa izanda, Eva Ormaza euskara zinegotziari egindako elkarriketan beste udal baten armarrria jarri genuela, eta datuak Plentziari bazegozkion ere, beste udalerri baten izena zeroatela goiburuan... bada, okerrak zuzendu asmoz, elkarriketa berriro, zuzen, argitaratzea erabaki dugu. Barkatu eragozpenak.

UK-ko lan-taldea

Iritzia

01/12 sumarioan auziperatuta dagoen Imanol Beristain romotarrak epaiketaren gaineko bere iritzi eta irakurketa helarazi digu hurrengo lerrootan:

Epaiketa politikorik ez! #28ak ere LIBRE!

Irailaren 22az geroztik 28 euskal gazte gure jardun politikoarengatik epaituak izaten ari gara, justizian baino, mendekuz diharduen Madrilgo Entzutegi Nazional gerra epaitegian. SEGI gazte-antolakundeko kide izatea leporatuta, sei urteko espetxe zigor-eskaera dugu aldean.

«Libre zatea eskubidea ez ezik gure hautua ere badelako»

Duela lau urte, 2010-eko urriko eta abenduko gau ilunetan, ehunka polizia aurpegia estalirik, gure etxera eta hainbat elkartera bortizki sartu ziren.

Hilabete batzuk geroago, sarekada horietan atxilotuak izatea ekidin zuten beste zortzi auziperatu atxilotu zituzten Estatu espainiar eta frantziarraren arteko elkarlana deiturikoan.

Gure aurka dituzten frogak bakarrik, atxilotze eta inkomunikazio garaian torturapean nork bere buruari egotzitako erruduntza adierazpenak dira. Akusazioak, inkomunikazio al-dian torturapean egindako deklarazioak aurkeztu ditu frogak gisa. Beraz, torturan oinarritutako epaiketa dela diogu behin eta berriro. Ez da kasualitatea eta lehen aldia gainera, frantziar poliziak Ipar Euskal Herrian atxilotutako zortzi auziperatuk euren aurkako aitorpe-

nik ez izatea eta espainiar poliziaren eskuetan lau edota bost egun atxilotuak eta inkomunikatuak pasa genituenok ordea, bai.

Gure aurkako prozesuak ez du inolako zentzu juridikorik, ezta politikorik ere. Ez du zentzu juridikorik, iaz epaitutako berrogei gazteren absoluzio-epaiarekin argi geratu zenez; hala ere, lau hilabetez halako prozesu batek dakartzan kostu eta ondorio pertsonal zein profesionalak jasan beharko ditugu. Ezin ahaztu, halaber, gure bizitzako sei urte jokoan ditugula, oraina eta etorkizuna kolokan jarritz.

Arestian esan bezala, epaiketa honek zentzu politikorik ere ez du; konponbidean aurrera egiteko inolako borondaterik ez, eta hari ekarpenik egitetik urrun, oztopoak jartzen dihardu Espainiar Estatua. Horren adibide dira Herriko Tabernen auziko epaia, adierazpen askatasunaren kontrako jazarpena, edota hamaika euskal herritarren aurka egin berri eta egiteko dauden epaiketak.

Elkartasunetik konpromisora jauzi egiteko garaia da, horrenbestez. Eta konpromisotik konponbidearen aldeko aktibaziora. Horra hor gakoa. Gutako bakoitzak, herritar bakoitzak izan behar du subjektu aktibo. Denok gara beharrezko. Horregatik, epaiketa politikoak gelditzea ere justizian oinarritutako demokrazia eta bakea helburu dugun guztion ardura da. Indarrak batzeko garaia da, batera ekiteko garaia.

Azkenik, zilegi ez den salbuespen-legediaren aurrean altxatu eta epaiketa politiko guztien amaiera ekarriko duen gatazkaren konponbidearen aldeko LIBRE herri-asanblade-tan parte hartzeko deia egiten dugu.

Libre izatea eskubidea ez ezik gure hautua ere badelako, epaiketa politikorik ez! 28ak ere libre! Torturari STOP!

Imanol Beristain Gutierrez
(01/12 sumarioan auziperatua)

[irudia]

2014KO URRIA

Frackinga ate joka... / Gas ez-konbentzionala lur azpitik ateratzeko teknika da frackinga. Euskal Herriko beste hainbat eskualdetan legez, gurean ere baimena eskatu dute kanpaina sismikoa egiteko: Geminis proiektua 2011n onartu zuten, Getxo eta Bermeo artean gas-hobiak ikertzeko. Horren aurrean, frackingaren kontrako taldeek, Fracking Ez Getxo tarreko, 130.000 sinadura baino gehiago bildu dituzte: Eusko Jaurlaritzari aurkeztu dizkiote, frackinga debekatzeko eskatuz. Jakin badakite teknika hori Estatuak bakarrik debeka dezakeela, baina autonomia erkidegoek baldintza zurrunk ezar ei ditza-kete. O / Argazkia: Asier Mentxaka

Auzokideen iritzia jakin gura duzu?
Herrietan pil-pilean dauden gaiak, galdera
umoretsuak, eztabaida sor ditzaketenak...
Idatzi galdera **gure facebook**-en
eta zeure partez luzatuko dugu!

Berangoko Sabino Arana kale berria zelakoa izatea gura duzu?

 Berango

Esther Chamorro

> irakaslea

Umeei zuzendutako oinezkoentzako gunea egitea gustatuko litzaidake, kotxe bakoa. Anbulantziak eta zerbitzuetako autoak bai igarotzea, baina lasaia izatea. Oinezkoentzako gunea bat, inguruagaz gozatzekoa, semaforoak eta halakorik itxaron behar ez izatekoa, hau da, aisialdirako ingurune bat.

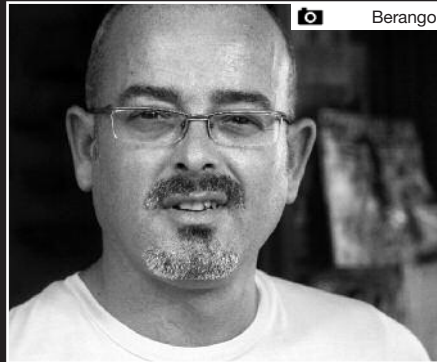

 Berango

Ainhoa Ardeo

> administraria

Oinezkoentzako ingurua izatea gura nuke, anbulantziak eta bestelako larrialdietako ibilgailuak bakarrik ibili ahal izango liratekeena. Umeentzako lekuak ere izan beharko lituzke, berbarako, kulunkak eta bankuak. Gainera, herriaren erdigunea izan beharko luke.

 Berango

Jokin Cabello

> saltzailea

Nire ustez, ondo egongo litzateke alde hau oinezkoentzat izatea. Kioskoaren ondoan, gainera, umeentzako zerbait jartzan baldin badute, hobeto niretzat! Aurreproiektua egunkarian ikusi dut, eta gutxi gorabehera, ados nago horregaz.

 Berango

Joseba Ugarte

> peoia

Inguru hau oinezkoentzat jartzea gustatuko litzaidake. Ez dakit zelan egingo duten, errepide hau herriaren bide nagusia da eta hemendik igarotzen diren kotxe guztiek beste leku batetik joan beharko dute. Hala ere, ona izango litzateke herriarentzat, dendariantzat eta tabernentzat.

 Berango

Gonzalo Zabala

> erizaina

Nire ustez, inguru hau oinezkoentzat jarrita, herriak asko irabaziko luke. Trafikoa kentzea onuragarria izango litzateke alboko dendariantzat. Bestalde, inguru honetako etxebizitzaren prezioa asko igoiko litzateke...

 Berango

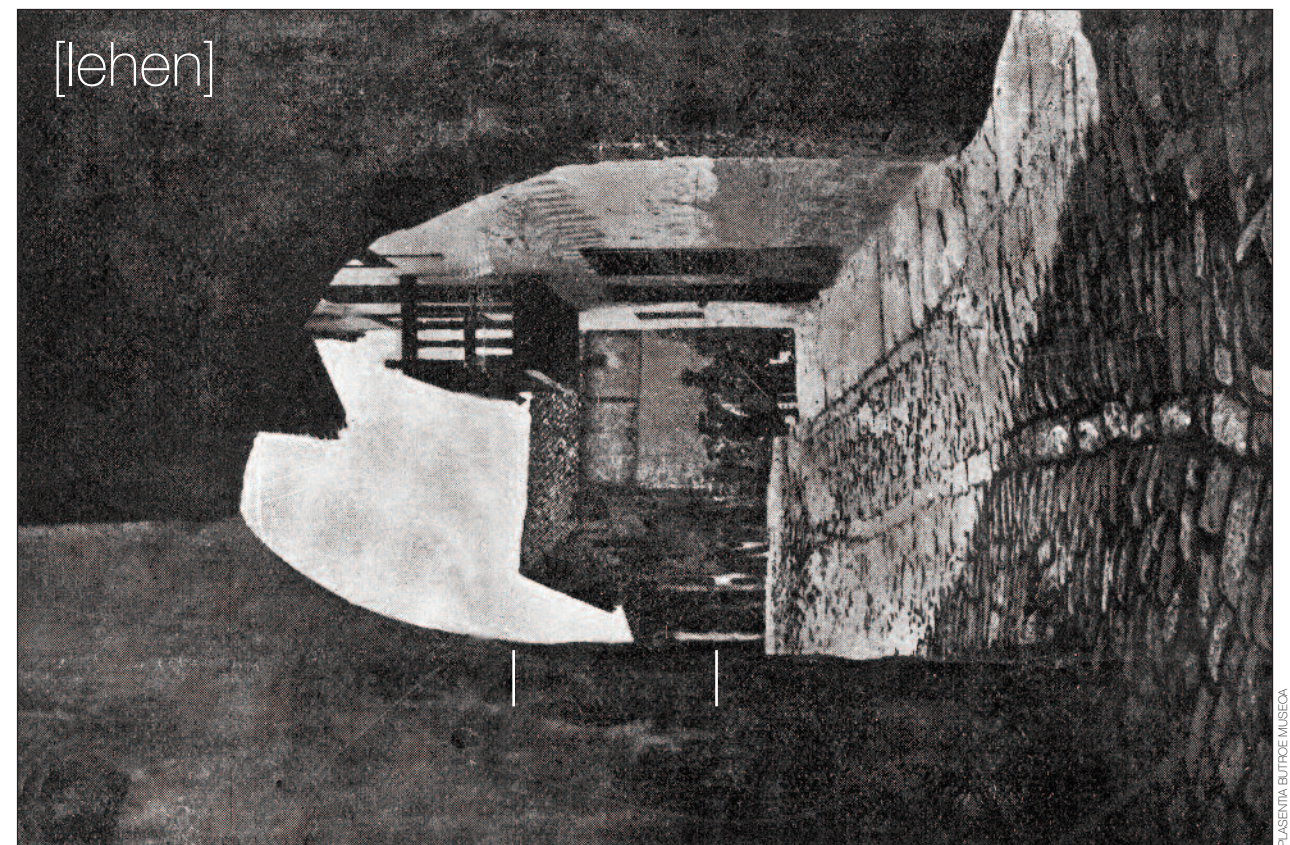
Raphaël Parejo

> soziologoa

Taberna gehiago egotea gura nuke. Tabernaz taberna ibiltzen gara, sigi-saga, eta guztiok amaitzen dugu taberna berean. Oinezkoentzako kalea egiten badute, ondo legoke gainera saltokiek terraza galantagoak jartzea. Gainera, taberna bakoitzak bere bizitza izan beharko luke, kultura areagotzeko.

[orain]

[lehen]

Iraganez doa denbora* beti / PLENTZIAKO ARKUA

* **Denbora:** gauzak gertatzen eta izakiak aldatzen diren bitarte mugagabea.

ARGIHIZKIAK

Argazkietan oinarritutako
TESTU LABURREN
III. LEHIAKETA

Erakusketa Getxon

Azaroaren 17tik abenduaren 4ra
Villamonteko kultur etxean
(Villamonte 8, Algorta)

Astegunetan
08:30-14:30 eta 16:00-21:30
Zapatuetan
09:00-13:00

IH Irudien eta hizkien hizkuntzetan oinarrituta,
ArgiHizkiak lehiaketa antolatu dugu Uribe Kostan.
ArgiHizkiak testu laburren euskarazko literatura-lehiaketa da.

'Fotografia' edo 'argazki' berbek "argiarekin marraztea
edo idaztea" dute jatorrizko esangura. Horrenbestez, zuen begiradek
argien eta hizkien hizkuntzekin jolastea proposatzen dizuegu.

www.argihizkiak.com

egizu!

uk
URIBE KOSTAKO
ALDIZKARIA

aitxu!

Ramiro Pinilla Garcia (Bilbo, 1923-Getxo, 2014)

agur > Ramiro Pinilla

Hamaika sari bere ibildaldi literario oparoaren lekuko: 1960an Nadal saria *Las ciegas hormigas* lanagatik, 1971n *Seno Planeta* sarian finalista, 2004ko Euskadi saria *La tierra convulsa*-gatik, 2005ean Espainiako Narratiba saria *Las cenizas del hierro* lanagatik, 2011n Aixe Getxo saria, Eusko Jaurlaritzaren 2012ko Lan Onari saria, berriro 2013an Literaturako Euskadi saria *Aquella edad inolvidable* lanagatik.

Idazten 50. hamarkadan hasi zen idazlearen obran aipamen berezia merezi du 80 urte zituela idazten hasitako *Verdes valles, colinas rojas* bildumak (*La tierra convulsa, Los cuerpos desnudos* eta *Las cenizas del hierro*). Gaztelerazko literatur ortua ondo erreinda utzita zendu zen urriaren 23an Ramiro Pinilla Garcia; kromo-bildumenzat idazten hasi eta obra literario luze-handia osatu duen idazle getxoztarra. ○

eskaintza > errigorako otzarak

Nafar hegoaldeko produktuak auzolanari esker gure etxeetara helarazi, eta hango euskalgintzari bultzada ematea ditu helburu Errigorak: "Euskal kontsumitzaile eta nafar ekoizleen artean zubi iraunkorragoak sortzeko formula apala da (saskia), kontsumo ohiturak bertoko produktuetara bideratzea errazten diguna; prezio zuzenean eta euskaraz". Prest daude saskiak, otzarak: olio botila 2 (bat ekologikoa), piper

poto 2, potxak, kardoa, mahats zukua (ekologikoa), orburuak, zainzuri lata 2, tomate saltsa (ekologikoa), barazki krema (ekologikoa), pikillozko marmelada (ekologikoa) eta ardo beltz botila (ekologikoa). Prezioa: 50 euro; irabazien %25 euskaraproiektuetara bideratuko dute. Eskerak egiteko azken eguna azaroaren 12a da; eta gurean ere antolatu da taldetxoak: ○

Harremanetarako: getxoerrigora@gmail.com

Info+: facebook.com/ERRIGORAgara

Ikastaroa azaroaren 17an hasiko da

ikastaroa > liburu elektronikoak sortzeko

UEU-k eta Elhuyarrek elkarlanean liburu elektronikoak sortzeko online ikastaroa eskainiko dute azaroaren 17tik abenduaren 12ra bitartean. Jakinarazi dutenez, "Azken urteetan gero eta errazagoa da liburuak idaztea, argitaratzea eta gero Internet bidez saltzea. Prozesu hori, ordea, ez da hain erraza, ondo prestatu eta zabal-tzeaz gain, dirua irabazi nahi bada... "Nola sortu eta saldu liburu elektronikoak"

on line ikastaroan parte hartzen dutenek prozesu osoa egiten ikasiko dute: eskuizkribua, on-lineko autore bihurtu, on-line saldu, eta publizitatea egin". Ikastaroaren iraupena 20 ordukoa da, eta prezioak ondorengoak: orokorrak 140 euro balio du; ikasle, langabe eta erretiratuek 126 euro ordaindu beharko dute, eta bazkide izanda 105 euro. ○

Info+: www.ueu.org

saiazgetaria

HOTELA

Roke Deuna 25
20808 Getaria
Gipuzkoa

...harria

...lehengo garaiak...

...itsasoa

www.siazgetaria.com / info@saiazgetaria.com / Tf. (+34) 943 140 143

Iratxe Garcia Baiona > Estokolmo (Suedia)

“Gauzak dira oso garestiak, ala doakoak”

Uribe kostar asko legez, atzerrira jo du Iratxe Garcia Baiona sopeloztarrak: kazetaritza eta lehen hezkuntza ikasketak amaituta, Stockholm-en hezkuntza arloko master bat egitera joan da (*Master in Comparative and International Education*). Aurrez, Norvegian egon izan da sei hilabetez, Erasmus programagaz. Horren ostean, Eskandinaviara itzuliko zela erabaki zuen, luzeago egoteko; gainera, masterrak han doakoak dira. Asmoa dauka urte bi lotzea Suedian, baina gero auskalo! Halere, epe ertainera Euskal Herrira bueltatu gura du, eta etorkizunean berton lotu.

Zer bisitatu eta zer ez galdu

Alde zaharra da (*Gamla Stan*) hiriko alderik politena. Udaletxea barrutik bisitatzea ere merezi du, oso polita da-eta; areto nagusian banatzen dira Nobel-sariak. Bestalde, Stockholm irlatxo osatuta dago; bidegorriz eta parkez inguraturta dagoenez paseo politak eman daitezke. Museoen artean *Vasamuseet* (Vasa itsasontziaren Museoa) ospetsuena bada ere, nik *Historiskamuseet* (Historia-Museoa) gustukoago dut. Bikingoei buruzko erakusketa oso handi eta ikusgarria daukate, benetan interesgarria.

Kontuz!

Nahiz eta hiriburua izan, oso segurua da. Zer edo zerekin kontuz ibili behar bada kontu korrontearekin da, Suedia (Eskandinavia osoa bezala) oso garestia delako. Atzerritarren esaldi ospetsua da: gauzak dira, oso-oso garestiak, ala doako-

ak; ez dago tartekorik. Okela eta gazta izugarri garestiak dira; alkohola ere bereziki garestia da: tabernetan ez dago garagardo bat 4,5 euro baino gutxiago ordaintzerik.

Zer jan... eta edan

Plater tipikoenak eta ezagunenak dira albondigak eta kanelazko opilak. Hainbestearainokoa da opil horiengatik obsesioa Kanelazko Opilaren Eguna ospatzen dutela urtean behin: *Kanelbullens Dag*, urriaren 4an.

Eskandinaviarrak

Mentalitate eskandinaviarra oso gustuko dut. Justizia soziala, elkartasuna eta ekologiaren kontzeptuak oso barneratuta dauzkate. Harremanetarako, nahiz eta hasieran apur bat hotzak izan eta konfiantza hartzea zaila den, aldi berean oso atseginak eta oso eskuzabalak dira; eta behin ondo ezagututa, oso umoretsuak! ○

Nor da

Nongoa
Sopelakoa
Adina
28
Zertan dabil
Master bat ikasten dabil
Ikasketak
Kazetaritza eta Lehen Hezkuntza graduatua
Noiz arte
Hasierako asmoa da Suedian urte bi lotzea; hau da, masterra amaitu bitartean. Baina hortik aurrera... batek daki!

Non dago

Lurraldea
Suediako Erresuma (449.964 kilometro koadro)
Hiria
Stockholm (herrialdeko hiriburua, Suedia hegoaldean)
Biztanleria
9,5 milioi (NBE, 2012)
Hizkuntzak
Suediera (hizkuntza nazionala). Gainera, beste bost hizkuntza hitz egiten dira: laponiera edo samiera (10.000 hiztun), meankieli (40.000-70.000), finlandiera (200.000), romani (20.000) eta yiddish (4.000).
Dirua
Koroa suediarra

“Etxean esaten dute lehenago ikasi nuela dantzan oinez baino”

Haizea Hormaetxea Llanos > dantza, zainetan

Dantzaren munduan aurkezpenik ez du behar Haizea Hormaetxeak. Leioaztarra Bizkaiko dantzaririk punta-puntakoena da. Iaz, barbarako, Euskal Herriko Dantza Txapelketa irabazi zuen, bere bikote Lander Camposegaz batera. Aurtun, berriz, bigarren lotu dira. Marka itzela: “*Oso pozik gaude. Egia da barrutik arantzatxu bat geratzen zaizula aurtun ez dugulako irabazi, batez ere txapela gehiago disfrutatzearren*”. Nabarmendu duenez, aurtengo maila oso altua izan da, lau bikote estu-estu lehia bizian ibili baitira: “*Urte oso ona egin dugu, lehen postu bien artean ibili gara etengabe, igaz bezala. Azkenean kontua ez da irabaztea, baizik eta hor mantentzea*”. 27 urteko gaztea txiki-txikitatik hasi zen dantzaren munduan, aitzak kutsatuta: “*Etxean esaten dute lehenago ikasi nuela dantzan oinez baino*”. Gaur egun, astebururo plazaz plaza ibiltzen da lotu barik: erakustaldiak, ezkontzak, txapelketak, eta San Mames Barria ere inauguratu zuen! “*Aurtun Jose Luis Morenogaz zarzuela batean parte hartu dut Euskalduna Jauregian. Oso polita izan da gure dantza tradizionala konpainia handi batean ikustea*”. Gainera, dantza eskolak ematen ditu eta gustura egiten du lan: “*Niretzat bizipoza da. Askotan, nekatuta nagoenean, edo ‘malaletxean’, musika entzuten dut eta sua pizten zait barrutik*”. ○ Argazkia: **Asier Mentxaka** / Testua: **Julen Nafarrate**

Euskal Kulturaren Jardunaldiak

Azaroaren erditik aurrera **hilabetez luzatuko** dira eta **hainbat jarduera** prestatu dituzte **udalak** eta **elkarteek**: *Urtaroak Vivaldiren begietatik*, **Magiklown**, Euskara-Saria, **ArgIHizkiak** eta abar

Euskal Kulturaren Jardunaldiak azaroaren erdialdean hasiko dira eta, hilabetez, hainbat ekintza antolatu dituzte Getxoko Euskara Zerbitzuak eta herriko zenbait elkartek. Aurtengoa XVI. edizioa izango da eta, **besteak beste, antzerkia, erakusketa, ekitaldiak eta sariketak izango dira. Udaletik jakinarazi dutenez, “gero eta elkarre gehiagok parte hartzen du”.**

Getxon euskarazko jarduerak “*antolatzen dituzten elkarteek bilgune*” izango dira Euskal kulturaren Jardunaldiak, Euskara Zerbitzutik adierazi dutenez. Hainbat elkartegaz batera, euskarazko ekimenak garatuko ditu azaroaren erditik aurrera, hila-betez. “*Gero eta elkarre gehiagok antolatzen ditu jarduerak*”, askotarikoak.

Umeentzako ikuskizun bigaz abiatuko dira Jardunaldiak aurtan. Lehena izango da *Magiklown*, azaroaren 15ean, zapatuan: Bizarra Lepoan euskara-elkarteak antolatu du eta Villamonte kultur etxean egingo da, 12:00etan. Biharamunean eta Sendi egitasmoaren baitan, *Urtaroak Vivaldiren begietatik* obra izango da leku berean, baina 17:30ean.

Azaroaren 17an, barriz, ArgIHizkiak literatura-lehiaketaren erakusketa inauguratuko dugu Egizuk eta UK aldizkariak: abenduaren 4ra arte bisitatu ahalko da, hori ere Villamonten. Gogoratzea argazki-etan oinarritutako testu laburren lehiaketa dela, oraingoa hirugarren edizioa.

Cloverwind taldeak joko du Trikijixa-jaialdia (hilak 29) amaitzean

Hilaren 23an, beste mota bateko ekimena egingo da: *Bizilagunak-Aldameneko familia*; Getxoko Udalak, SOS Arrazake-riak eta Egizuk antolatu dute. Bertoko eta atzeritik etorritako familiak elkartuko dira, barriro ere, bazkaltzeko. Izena emote-

“ArgIHizkiak erakusketa azaroaren 17an inauguratuko da, Algortako Torrene aretoan”

ko mezua bidali behar duzu ondoko helbidera: www.getxo.net/bizilagunak. Hil amaieran, barriz, Nazioarteko Trikitixa Jaialdia egingo du Kultur Etxeak: Areetako Andres Isasi musika-eskolan, 19:00etan.

Apurka-apurka, abendua iritsiko da eta, haregaz batera, Argia Ereiten Euskara-Saria. Udalak emoten du eta jendearen

proposamenen artean aukeratzen du irabazlea. Ohi baino apur bat beranduago egingo da ekitaldia: abenduaren 2an. Fadura areto nagusian izango da, 20:00etan.

Euskararen Egunerako, ordea, abenduaren 3rako, ekimen berezia prestatzen dabilta Andres Isasi Musika Eskola eta Aixerrota institutuko ikasleak: Andres Isasiko bandak ipiniko du musika eta, bitartean, Aixerrotoako ikasleek olerkiak errezi-tatuko dituzte; horietako asko getxoztar idazleenak izango dira.

Gogoratzea, era berean, *Book Trailer* gazteentzako lehiaketa garatzen ari dela hilotan. Kalabazan elkarteak antolatu du eta liburuetan oinarritutako trailerrak egi-tean datza: www.kalabazan.com. ○

Info+: www.getxo.net

Zentsura AT Getxon

Jardunaldien hainbat ekimen egingo dira herrian

Atomic Boy Blues taldea izango da Andres Isasi musika-eskolan azaroaren 14an

Zentsuraren aurkako jaialdia, Zentsura AT, ospatuko da hil honetan Bilbon, bai-na Getxon ere egingo dira ekitaldi batzuk; hitzaldiek, erakusketek zein musikak ba-daukate lekua jaialdian.

Gehienak azaroaren 10 eta 15 artean garatuko dira, erakusketak izan ezik; gure-an, hiru ekimen egingo dira. Hasteko, Nazarioen erakusketa bat hartuko du Algortako Torrene aretoak: *Nazario y las santas inquisiciones*. Azaroaren 5ean hasi eta hil osoan ikusi ahalko da.

Azaroaren 12rako, barriz, berbaldi in-teresgarria antolatu da Areetako Andres Isasi musika-eskolan; Abuelas de Plaza de Mayo elkarteko buru Estela B. de Carlo-ttok hitz egingo du, 20:00etan.

Azkenik, hilaren 14an, kontzertua emongo du Bartzelonako Atomic Boy

Blues taldeak, Getxoko institutueta-ko ikasleei zuzenduta. Hori ere Andres Isasi musika-eskolan izango da, 12:00etan.

Jaialdiaren zortzigarren edizioa da eta, aipatu legez, Bilbo dauka kokaleku nagusi. Daborduko, erakusketa bi ikus daitez-ke: *Deletrix* (foru-liburutegian) eta *El Paps. Anatomia de un atentado* (Aldundiko Ondare aretoan). Musikari dagokionez, hiru kontzertu egingo dira BBK aretoan, 20:00etan: Banda Bassotti (azaroak 11), Benito Lertxundi (azaroak 12) eta Susheela Raman (azaroak 13). Amaitzeko, ma-hainguru bi prestatu dituzte, ondoko gaien gainean: *El Paps. Anatomia de un atentado* (BBK aretoa, azaroak 14, 20:00) eta *Zamorako apaiz-kartzela* (Abokatuen Kolegioa, azaroak 15, 19:30). ○

Info+: www.zentsura-at.com

EHBILDU-K KUARTELA HUSTEKO ESKATU DU

“*Getxon dauden Guardia Zibilak joan daitezen*” eskatu zuen Getxoko EHBilduk urriko Osoko Bilkuran, “*EAEn programaturiko FSE-ren errepliege baten barruan*”. Gainera, “*kuartel-etxea hustu ondoren, Getxoko herriaren eskuetan jar dadin*” gura dute, eta “*behar diren erreformak egin eta gero*”, alokairu sozialeko etxebizitza babestuen edo “*lehentasunezkoa jotzen den beste azpiegitura batean birgaitzeko*” erabiltzea. Koalizioak dio herritarrak kexu direla: “*kuartelak sortzen dituen gastuak diru publikoaz ordaintzeagatik, zergak gainontzeko herritarrak bezala ez ordaintzeagatik, auzokideei sortzen dizkien arazoengatik eta justifikatu gabeko polizia kontrol bortitzengatik*”.

Info+: getxo.ehbildu.eus

PINTADAK KENTZEKO ESKATU DU PSE-K

Hormetako eta fatxadetako pintadak kentzeko Plan bat eskatu dio PSE-EEK Udal Gobernuari. Gainera, “*herritarren artean kontzientiazio kanpaina abiatzeko eta pintadak ezabatzeke kostuez informatzeko*” proposatu dio. Halere, grafitientzako panelak ipin litezkeela uste du alderdiak. Haren iritziz, “*desberdindu behar da debekatutako tokietan modu ilegalean egindako pintadak eta grafitiak diren adierazpen artistikoen artean*”.

Info+: www.socialistasdegetxo.com

EKINTZAK UMEDUN ETA JAI OBARRIENTZAT

Umedun, umetxo eta familientzako uretako jarduera-denboraldia hasi da; Getxo Kirolak-eko bazkideei zuzenduta daude eta doan dira. Helburua da aipatutakoei ondorengoa eskaintzea: osasunera eta aisira bideratutako oinarritzko irakaskuntza, gerora beren kasa praktikan jar dezaten. Hilabete bakoitzeko azken aste akabuan egingo dira. Izena emoteko: 944 308 070 (Fadura) eta 944 045 151 (Gobela).

Info+: www.getxo.net

GARAIZAR BARRIKUNTZAK

ERAIKUNTZA ZERBITZU INTEGRALAK

Tf-944305243/ 607952977-6 regaraizar@gmail.com
www.garaizar.biz
Illeta kalea 1 ALGORTA

Anabel Regalado Herrero > Getxoko liburutegien arduraduna

“Latinoamerika aukeratu dugu Munduko Paisaiak programarako”

Regalado, Villamonteko umeentzako liburutegian

Latinoamerikari Buruzko Jardunaldiak egingo dituzte hil honetan Getxoko liburutegiek, Liburutegiak Topaleku-Munduko Paisaiak programaren baitan; Immigrazio-Zerbitzuak ere antolatzen ditu jardunaldiok. Argazki-erakusketa, sukaldaritza-tailerra, jaia, zine-kluba, *La casa de la palabra* irratsaia bisita, ipuin-kontaketa eta berbaldi bi prestatu dituzte, bata Toño Angulo peruar kazetariagaz, bestea Josune Muñoz Skolastikako zuzendariagaz. Programaren asmoa da etorkinak liburutegietara erakartzea eta bertokoek Latinoamerika ezagutzea.

—Seigarrenez antolatu dituzue Jardunaldiak, urtero herrialde protagonista aldatzen duzuela. Nondik dator ideia? —Eusko Jaurlaritzako liburutegi zerbitzuak hainbat herriri poposatu zigun horrelako zer edo zer antolatzea liburutegietan. Liburutegiak topaleku izatea, etorkinen jaioterrietako bat aukeratzea urtero eta zer edo zer antolatzea hari buruz. Horregatik, oso inportantea da etorkinen elkarteakaz elkarlanean antolatzea ere, eta elkarregaz erabakitzea zein ekintza prestatu; oso-oso garrantzitsua da. Batez ere

aurten garatzen ari gara bide hori. —Zein helburugaz? —Helburuak bi dira. Alde batetik, herri bakoitzean dauden etorkinei liburutegiz-erbitzua erakustea eta bertara erakartzea. Beste alde batetik, gure betiko bezeroei jakinaraztea nolakoak diren etorkinen jaioterriak. Integrazioaren ideia egitasmoaren barruan dago hasieratik. Beste herri batzuetan ere egiten dituzte jardunaldiak, baina bakoitzak bere etorkinen jatorriaren arabera aukeratzen du zein herrialderi buruz jardun. Guk daborduko egin dugu

Bolivia, Filipinak, Kolonbia, Magreb eta Errumaniari buruz. Beraz, gure etorkinen jatorriaren multzo handiak eginda ditugu. Horregatik eta kontuan hartuta Getxoko etorkin gehienak latinoamerikarrak direla, aurten pentsatu dugu kome-

«Integrazioaren ideia egitasmoaren barruan dago hasieratik»

nigarria litzatekeela eskema aldatzea; herriz herri egin beharrean, munduko paisaiak benetan irudikatzea; ideari buelta bat emotea. Beraz, trantsizio moduan ere aukeratu dugu Latinoamerika.

—Zein ekimen egongo da?

—Azaroko lehen hamabostaldian, Carlos Fiallosen argazki-erakusketa izango da Villamonten. Azaroaren 13an, sukaldaritza tailerra egingo da Fadurako ostalaritza eskolan: artoa izango da ardatz. Hilaren 14an, Roge Blascoren *La casa de la palabra* irratsaia joango gara: Carlos Fiallos, Ekain Larrinaga immigrazio-teknikaria, Josune Muñoz eta laurok parte hartuko dugu, baina gura duena etor daiteke entzule gisa. Hilaren 19an, hitzaldia emongo du Toño Angulo Peruko kazetariak, kronika generoari buruz; 20an, ohiko ipuin-kontaketa Amerikari buruz izango da; 21ean, Josune Muñozek hitz egingo du latinoamerikar emakumeen komikigintzaz; 22an, jaia egingo dugu; eta 28an, zine-kluben emongo dute *Pelo malo* filma. Ekimenak gure ohiko programazioan txertatzen saiatzen gara. Sukaldaritza tailerrean eta irratsaioan parte hartzeko ize-na emon behar da: 944 319 281 edo *villamonte.liburutegia@getxo.net*. Bestalde, urtero egiten dugu liburuen gida: aurten komikiei buruzkoa da eta danak dauzkagu liburutegiko katalogoan. ○

Mangaren tartea Areetan

Azaroaren **15ean eta 16an** egingo da **Azoka**; Shinichi **Watanabe** etorriko da

Watanabe zuzendari japoniarrak bisitatuko du Azoka

Zaleak irrikan, zain daude Manga eta Komiki Azokak hasteko: mangarena azaroaren 15ean eta 16an izango da, komikiarena 21etik 23ra. Areetako Geltokia plazako karpan egingo dira urtero legez, hitzaldiak, erakusketak, tailerrak eta lehiaketak. Gainera, 38 postutan topatu ahal-ko dira nobedadeak.

Aurten Shinichi Watanabe *Nabeshin* zuzendari japoniarra gonbidatu dute Azokara: ezaguna da *Excel Saga* edo *Puni Puni Poemi* sailengatik, eta hainbat jardueratan parte hartuko du. Watanabek 50 serie baino gehiagotako hainbat kapitulu zuzendu ditu eta story-board ma-

rrazkigile aritu da, eta beste bederatziren zuzendari nagusia izan da.

Antolatzaileek iragarri dutenez, *cosplay* (mozorroak) eta karaoke-lehiaketak egingo dira, baita tailerrak ere: marrazketa digitala, manga marrazketa, Gundam marrazketa, *cosplay* argazkigintza, koadernaketa, sukaldaritza, makillajea, e.a. Horiei gehitu behar zaizkie: bideo-jokoak, ilustrazioa, bonsai eta Gundam erakusketak, Mangaparty, Attack on Games-en kontzertua eta hitzaldiak (Euskadiko bideo-jokoen arloa, Estudio Ghibliren ekoizpenak eta animazioa). ○

Info+: www.salondelcomicdegetxo.net

HEZETASUNA AUZOKO JAIK HASTEAR

Azaroaren 7tik 9ra ospatuko ditu jaiak Hezetasuna auzoak eta ez da faltako zertan parte hartu. Barikuan izango dira pailazoak, puzgarriak, Areetxo ganbera abesbatza eta kontzertua: Hush eta Lacuisine Eva (DJ Tea Party DJ Set). Zapatuan, besteak beste, margo-lehiaketa, herri-bazkaria, aurreku-txapelketa eta kontzertua: Ou Mama! eta Garilak 26. Domekan, azkenik, artisau-erakusketa, euskal dantzak eta lapiko-txapelketa. Ondo pasa!

HITZALDIA VILLAMONTEN

Nor da subjektu politikoa eta nor juridikoa gaiari buruz jardungo dira Ane Ablanedo eta Mikel Erauskin Villamonte kultur etxean, azaroaren 12an, eguaztenean. Bolivartiar Ikaskuntza Elkarteak antolatu du, eta 19:00etan hasiko da.

Info+: www.bolibar.org

EUSKAL HERRIA DANTZAN JAIALDIA

Itxas-Argia dantza-taldeak Euskal Herria Dantzan jaialdia antolatu du azaroaren 15erako, taldearen 50. urteurrenaren ospakizunakaz jarraitzeko. Getxoko Andra Mari kiroldegian izango da, 18:30ean, eta hainbat dantza-taldek parte hartuko du Itxas-Argiagaz batera: Algara (Gasteiz), Korosti (Legazpi), Primavera (Arbona) eta Rocamador (Zangoza).

Info+: www.

MAGIKLOWN IKUSKIZUNA UMEENTZAT ALGORTAN

Azaroaren 15ean hitzordu magikoa eta ederra daukate getxoar umeek: *Magiklown* ikuskizuna (Erre produkzioak) antolatu du Bizarra Lepoan elkarteak. Villamonte kultur etxean izango da, 12:00etan. Sarrera doan izango da, beraz aitzakia gitxi daukazu ez gerturatzeko. Zehaztea, hori bai, 5 urtetik gorako umeei zuzenduta dagoela ikuskizuna.

Info+: 944 910 387 eta www.bizarralepoan.org

lagusana

liburuak eta letra txikia

Basagoiti etorbidea 59
(Tellagorri plaza)
48991 ALGORTA
Tf. 94 491 14 12
gusanalibreria@gmail.com

Joan Lluís Albella Corredera > Askartza klubeko kirol-zuzendaria eta entrenatzailea

“Euskal Herriak waterpolo selekzioa aurkeztu ahalko balu talde oso ona litzateke”

Orain dela lau urte heldu zen Joan Lluís Albella Corredera (Olot, Girona) Leioara, Askartza klubaz arduratzeko. Bertako kirol zuzendari da, baita igeriketa eta waterpolo entrenatzaile ere. Gainera, Euskal Herriko waterpolo hautatzaile dabil orain urtebete.

—Zelan iritsi zinen Askartzara?

—Gazteen kategoriak entrenatzen nituen Oloten eta hango lanari esker Askartzak fitxatu ninduten. Entrenatzaile jarduteaz gainera, klubeko kirol-zuzendaria naiz. Lan handia da: ume, kadete, gazte, absolutua B eta absolutua A mailetak arduratzen naiz, koordinazio zereginenez gainera. Baina beti gustuko izan dut eta ez naiz kexu. Gaur egun, 120 waterpolo-jokalari eta 20 igerilari dauzkagu. Gainera, oso ondo doaz, emaitza oso onak lortzen gabiltza eta puntako kluba gara. Berbarako, kadeteak zortzigarren lotu dira Espainia-mailan, nagusiak lehen mailan dauzkagu eta gainontzeko mailetan erreferente gara. —Harrobian oinarritzen ei duzue lana.

—Bai, diru-faltan... Ni iritsi aurretik fitxaje gehiago egiten zen, baina orain gure jokalariai sortzen saiatzen gara, lehen talderaino irits daitezzen. Harro egotekoa da etxeko jokalariai izatea eta beste inor bai-

Euskal Herriko waterpolo-hautatzaile ere badabil Albella

no gehiago ahaleginduko dira. Horrek eskatzen du waterpolo umeen artean bul-tzatzea. Nire laguntzaile Isusko Arias oso lan ona egiten ari da motibazio-arloan.

—Leioan puntako beste talde bat dago; zaletasuna sustatzen laguntzen du?

—Ikertzeko modukoa da 30.000 biztanleko herri batek lehen mailan dabil-tzan talde bi izatea: Askartza gizonena eta Leioa emakumeena. Gurea da kasu bakarra, nik dakidala. Balio du, bai jendea water-

polora erakartzeko, bai laguntza lortzeko. —Euskal Herriko hautatzaile zabil-tza.

—Duela urtebete. Partida baterako aukera dagoenean, arobetxatzen dugu. Selekzio oso ona daukagu: Euskal Herriak selekzioa aurkeztu ahalko balu talde oso ona litzateke. Baina futboleko zaila bada eta Gabonetan besterik ez badute jokatzeko, waterpoloan antzeko. Posible da ez oso lu-zera zer edo zer antolatzea; momentuz har-ro egotekoa da, baina ezer gitxi dago. ○

Marokoar erritmoak

Gabacho Maroconnection **bandaren** kontzertua **azaroaren 14an**, Kultur Leioan

Musika gertu zikloaren baitako emanaldia izango da

Banda berezia ekarriko dute Kultur Leioara azaroaren 14an. Gabacho Maroconnection zortzikotea da eta *Musika gertu* zikloaren barruan joko du.

Gabacho Connection jazz boskotea Essaouira hiriko musikari marokoarrekin elkartu da banda handia osatzeko: abes-tiek gnawar herentzia, marokoar tradizioa eta jazzetik edaten dute.

Banda osatzen dute: Hamid Moumen (kantua, guembri), Jawad Jadli (perkusi-oa, kantua, oud), Fred Faure (perkusi-oa, kora), Charley Rose (saxofoi altua), Antonio Lizana (saxofoi tenorra), Eric Oxan-daburu (baxua), Willy Muñoz (teklatu-ak), Vincent Thomas (bateria). Kontzer-tua 22:00etan hasiko da, eta daborduko

sarrerak eros daitezke, 10 euroan.

Halere, ez da hori izango Kultur Leioako eskaintza bakarra datozen asteotan. Dizi-plina anitzetarako taula dauka eta, beraz, antzerkiari eta dantzari ere lekua egingo dio. Azaroaren 7an, *Distancia siete minutos* obra antzeztuko du Titzina tal-deak (Katalunia): gaueko 20:30ean hasi-ko da eta sarrerak 12 euro balio dute, bai-na Kultur Leioako lagunentzako doan da. Hilaren 9an, barriz, *Babaol* dantza-ikus-kizuna eskainiko du Enambar Danza konpainiak (Gaztela-Mantxa): saioa 18:00etan hasiko da eta sarrerak 5 euro-koak dira. Gainera, goizean tailerra egin-goo dute; izena emoteko: 946 072 570. ○

Info+: www.gabachomaroc.com

KOMEDIA PERSEO ZINEFORUMEN

Egunak laburtu direlako tristura uxatzeko proposamen bikaina dakarte Perseo Zineforumeko lagunek, izan ere, hil honetan komedia aukeratu dute. Lau film emongo dituzte: *La vida inesperada* (Jorge Torregrossa), *En otro país* (Hong Sang-soo), *Gloria* (Sebastián Lelio) eta *Happy, un encuentro sobre la felicidad* (Mike Leigh). Ohi lege, pelikularen ostean solasaldia egingo dute. Gogoratu Perseo Zineforum Kultur Leioako Auditoriumen egiten dutela, martitzenetan, 20:00etan (2,5 euro).

Info+: cineforumleioa.blogspot.com

KALIAN HIRI GUNEA, BEHIN-BEHINEAN ITXITA

Kalian Hiri kultur gunea itxi dute, behin-behinean. Bertako kideek webgunean eta facebook-en bitartez azaldu dutenez, Udalak Arautegira moldatzeko eskatu die. Horretarako, “*berriztatze-lan garrantzitsuak*” egin beharko dituzte lokalean, hain zuzen ere, eskatutako baldintzetara egokitu ahal izateko. Ondorioz, lanak burutu bitartean “*itxita mantendu behar*” dute Kalian, baina erabiltzaileei lasai egoteko dei egin diete eta laster barri gehiago emongo dutela ziurtatu dute.

Info+: www.kalian.es

GERRA ZIBILARI BURUZKO ERAKUSKETA

Ez bazara hurbildu lasai egon, oraindino badaukazu denbora: *Leioa 1936-1945* erakusketa Kultur Leioako erakustaretoan egongo da azaro osoan. Aranzadi Zientzia Elkarteko Javi Bucos Cabello historialariak ikertu du urte haietan Leioan zer gertatu zen eta, ondorioz, liburuki bi argitaratu dituzte. Artxibategietatik eta leioaztarrengandik jaso dituzte garaiko agiriak, argazkiak, datuak, izenak eta, batez ere, testigantza zuzenak: urri hasieran omenaldia egin zieten. Hain zuzen ere, UK-ko zenbaki honetako Sakonean atala eskaini diogu lan horri (40. orrian).

Info+: www.aranzadi.eus

OIARBIDE DEKORAZIOA

- Pladur: Tabikeak, zapaiak, baldak
- Eskiola: moldurak, kornisak
- Isolamendua: Beroa, hotza, zarata...

Tf. 656 76 98 10 gorkaioarbide@hotmail.com
Andikoetxe 2, 48993 GETXO

BIZKAIA IRRATIA Uribe Kostan

F.M. 102.6 Mhz

www.bizkaiairratia.com

Luberri Basolanak, SL
Axpe ibaiertza 28A
beheko solairua B12 lokala
Erandio (Bizkaia)

Mugikorra: 629 41 18 38
Tf. :94 467 17 13
Faxa: 94 467 42 41
luberri@euskalnet.net
www.luberri.biz

- Soropila ezartzea

Lurzorua prestatzeko lanak, dreinatze lanak, ureztatze sistema ezartzea, funtsezko ongarritze lanak eta ereite lanak.

- Seropila zaintzea eta mantentzea

Moztea, ureztatzea, ongarritzea, egurastea, aratzea eta destrinkotzea, berrelkatzea, soropil gaitzak eta belar gaiztoak tratatzea.

- Inausketak

Hazteko, mantentzeko, berritzeko, zuhaixka apaingarriak inauskea, erabateko inausketak.

- Barrukaldeak lorategi bihurtzea

[erandio]

Joseba Atxutegi Amarika > Erandioko Txirrindulari Elkarteko kidea

“Errepidean danak sartzen gara, danok daukagu lekua ibiltzeko eta gozatzeko”

Azaroaren 9rako martxa zikloturista antolatu du Erandioko Txirrindulari Elkartek, beste behin ere. Txirrindularien eskubideen aldeko martxa da, Bilboraino joango dira eta edonork parte har dezake, ume zein nagusi izan. Joseba Atxutegi Amarikak emon digu martxaren barri.

—Aurten barriro ere antolatu duzue martxa zikloturista, zergatik?

—Hamabosgarrena izango da, ea jendeak entzuten duen gure aldarrikapena. Gure eskubideen aldeko borroka egiteko egiten dugu, errepidera urtetan garenean apur bat babesgabe gaude-eta; gure ahotsa entzun dadin, hor gaudela eta milaka garel. Errepidean danak sartzen gara, eta auto eta motor gidariekin kontuan hartu behar dute errepidean txirrindulariak ere badaudela, eta posible dela danak batera ibiltzea, danok daukagula lekua ibiltzeko eta gozatzeko errepidean.

—Ez da lasterketa, martxa baizik?

—Bai, oso astiro joango gara, gainera, denak batera, eta umeentzako eta nagusientzako ere prestatuta dago. Bilbora joan-etorria egingo dugu. Bilbora udaletxetik sartuko gara eta Aldundiaren aurrean geldialdia egingo dugu gure aldarrikapenak irakurtzeko eta txistualdi bat egiteko.

Info+: erandiokote.wordpress.com

—Erandioko udaletxetik urtengo zarete?

—Bai, eguerdiko 11:30ean urtengo gara, udaletxeko plazatik. Martxan parte hartzeko izena emon beharko da, batez ere guk jakiteko zenbat jende egongo den, eta zein adinetakoak; hau da: ibilbidea hobeto antolatzeko. Baina egunean bertan egingo da, martxa hasi baino lehen. Gainera, 11:00etan ekitaldixoa izango da: apirilean egin genuen lasterketan, parte hartu zutenek euro bana emon zuten Stop Sanfillippo fundazioarentzat, eta beraz,

martxaren aurretik txekia emongo diegu eta omenaldixoa egingo dugu.

—Izan ere, martxa zikloturista hau baino ekimen gehiago ere egiten dituzue urtean zehar, ezta?

—Danak gara zikloturistak. Martxo edo apiril aldera beste martxa bat egiten dugu, lasterketa modukoa da eta nahiko jende animatzen da. Bestalde, Udalak antolatzen duen Osasun Egunean eta mugikortasun jasangarriagaz lotutako ekimenetan ere parte hartzen dugu. ○

Etxebizitza sozialak

erabilera **sozialerako eskatu** dituzte EHBilduk eta PSE-EEK, Udalaren **erabakiaren aurka**

Abaroa enpresaren lanek kaltetutako etxebizitzetako batzuk

Udalaren 10 etxebizitza sozial Abaroa enpresak kaltetutako familiak alojatzeko erabakia deitoratu dute EHBilduk eta PSE-EEK. “*Etxebizitza sozialak arauz ezarritako baremoen arabera adjudikatzearen alde*” dago EHBildu, eta “*inolako irizpiderik gabe pertsona jakin batzuei adjudikatzearen kontra*”.

Koalizioak dio kaltetutakoek eskubidea dutela etxebizitza berria eskuratzeko eta bitartean beste batean bizitzeko, baina etxebizitza sozialak “*erabilera sozialetarako gorde behar*” direla, “*herritarren beharrak aintzat hartuta eta onartutako baremoari jarraituta*”. Ez dago ados “*kalteta eragin*

duen enpresari erantzukizunik eskatu ez eta, haren orde, Udalak baliabide publikoekin arazoari aurre egin behar izatearekin”.

Iritzi berekoa da PSE-EE ere: “*Etxebizitza baterako aukera gixien daukaten auzokideek ere aukera izan behar dute alokairuzko udal-etxebizitza sozial batean sartzeko*”. Udal-gobernuaren erabakia “*kudeaketa falta estaltzeko ahalegina*” da, PSE-EEren iritziz. Bai horrek, bai EHBilduk, ohiko alokairuzko etxebizitzak erabiltzea proposatu dute, alokairuok seguru-etxeek ordainduta. Era berean, Abaroak kaltetutako familiek konponbide “*osoa eta eraginkorra merezi*” dutela uste dute. ○

SAXOFOI-TOPAKETAK AZAROAREN 4TIK 8RA

Hamaika Sax elkarteak urtero antolatzen ditu Saxofoi-Topaketak eta aurten Erandion egingo dituzte, azaroaren 4tik 8ra. Hainbat entzunaldi izango dira. Hilaren 4an, Erandioko eta Larrabetzuko musika-eskoletako saxofoi-ikasleek kontzertua emongo dute, Astrabuduko musika-eskolan. Azaroaren 5ean, Alberto Mielgo musika-eskolako saxofoi-irakaslearen entzunaldia izango da (Iker Martin saxofoi-jotzaileagaz eta Jaione de Perdigo piano-jotzaileagaz jardungo da. Hilaren 8an, barriz, topaketa-ekitaldi nagusia izango da, Altzagan. Euskal Herri osotik heldutako saxofoi-jotzaileak elkartuko dira: goizean kalejira egingo dute eta arrastian kontzertua emongo dute.

BIDEOKLIP-JAIALDIA ASTRABUDUAN

Bideoklip-Jaialdia antolatu du Track 1 Erandioko elkarteak, azaroaren 8rako. Astrabuduko kultur etxean izango da, 18:00etan. Hainbat talderen bideoklip lehiaketa, FAP taldearen (Gipuzkoa) emanaldia eta show akustikoa egingo dituzte. Sartzea doan izango da, baina gonbidapena beharko da: Trabudu tabernan eskura dezakezu.

Info+: www.erandio.net

GABONETAKO POSTAL-LEHIAKETA UMEENTZAT

Gabonetako postal-lehiaketa abian da eta lanak aurkez daitezke azaroaren 14ra arte, Astrabuduko eta Alzagako liburutegietan. Ondokoek parte har dezakete: 2002 eta 2008 bitartean jaiotako umeek, eta Erandioko edozein ikastetxetan ikasten duten umeek. Gainera, 2009tik 2011ra bitartean jaiotakoek parte hartu ahaliko dute, baina ez dute saririk jasoko; bai, ordea, oparia. Lanok originalak eta argitaratu bakoak izan behar dute, eta DIN A4 formatuan aurkeztu behar dira. Postal danakaz erakusketa egingo da.

Oinarri guztiak: www.erandio.net

Inprimatu zure posterra airetik ateratako Bizkaiko argazki onenekin

Pilo bat daukazu aukeratzeko

www.bizkaiadesdeelaire.com

Sar zaitetz zure eskaera egiteko

9,32€
-tik hasita
BIZ barne

Aktualitatearen alde ezberdinak konbinatuko dizkizugu astero

ARGIA. Kalitatezko prentsa independentea

Jaso ezazu Euskal Herriko astekaria hilabetez **doan!**
sustapena@argia.com • 943 37 15 45

BUELTAN DIRA DOMEKA BEROAK SEKEKON

Udako oporretatik bueltan etorri eta martxan jarri dira daborduko Sekeko gaztetxeko kideak. Tokiko asanbladak bideari ekin dio ikasturte barriagaz, eta ohi bezala, domekaro afariak eskaintzen hasiko dira, 19:00etatik 23:00etara, gaztetxean bertan. “Domeka be-roak” izenagaz da ezaguna aipatu eskaintza, eta bertara hurbiltzen direnek hanburgesa eta bokata merke eta goxoez gozatu ahalko dute.

UDAGOIENAGAZ MUSIKA HELDU DA SOPELARA

Azaroaren 12tik 16ra bitartean Udazkeneko Musika Zikloa izango da Kurtzio kultur etxe-an. Azaroaren 12an, eguaztenean “Soinu zi-rraragarriak” emanaldia izango da, 19:30ean. Hurrengo egunean, egunean, abesbatzen topaketak egingo dituzte, 19:30ean. Bariku-an, Jazz Gaua izango da, 20:30ean; zapatu-an, ordu berean, “Etorri Erromantikoak Soke-tan” saioa izango da; eta domekan, barriz, umeentzako opera-teatro ikuskizuna, 18:00-etan. Azken horretan ez ezik, doan da-eta, beste guztien sarrerak 3 euroan eskura daitezke. Zikloak irauten duen egun guztietarako bonoa, barriz, 9 euroan eskura daiteke.

Info+: www.sopelaudala.org

13.500 EURO ESKLEROSI ANIZKOITZAREN KONTRA

Forum Sport Kosta Traileko antolatzaileak, Salomon eta Laboral Kutxa babesleek eta Sopelako Udalak joan den ekainaren 15ean Sopelan egindako lasterketan batutakoaren zati bat eman diote Eugenia Epalza Esklerosi Anizkoitzaren Euskal Fundazioari; guztira, 13.500 euro. Emari hori fundazioak esklerosi anizkoitzaren duten gaixoei eta euren senideei laguntzeko aurrera daroatzan gizarte-zerbi-tzuak eta errehabilitazioak finantzatzeko bi-deratuko du. Kosta Traileko aurtengo edizio-an inoiz baino korrikolari gehiagok parte hartu dute, 4.200 lagun inguruk.

Kurtzio Kultur Etxea Tokiko Udalak eta herrigintzak osatzen dute Sopelako kultur eskaintza

Kurtzio Kultur Etxeko azaroako agenda ekimenez lepo dago

Sopelak boom kultural handia bizi du gaur egun. Denetarik aurki daiteke egu-notan udalerrian, hala nola, antzerkiak, kontzertuak, film emanaldiak edo lite-ratur solasaldiak. Ekitaldi horietako uga-ri Udalak antolatu ditu, baina herrigin-tzak ere beste horrenbeste ekimen atera ditu aurrera. Eskaintzaren zati handi bat Kurtzio kultur etxeak hartzen du, hori dela-eta, Udalak dioenez, “Kurtzio es-kualdeko kultura eta sormenaren errefe-rente da Uribe Kostan”. Besteak beste, ondokoak dira aurreantzean Kurtzioko egitaraua osatuko duten ekitaldiak: aza-

roaren 3tik 23ra, Nerea Martin Millan margolari sopeloztar gaztearen erakuske-ta hartuko du; azaroaren 7an, “Euskal Gatazka, oinaze eta bizipenak” ekimena-ren baitan, “Ondorioen testigantzak. Gi-za-eskubideak” dokumentala proiektatu-ko dute 19:00etan, ostean eztabaida. As-te akabu horretan, hilak 8-9, *Lasa eta Zabala* filma emongo dute, eta zapatuan Pablo Malo zuzendaria izango da. Hila-ren 12tik 16ra Udazkeneko Musika Zi-kloa izango da, eta azaroaren 15ean ema-kumeei begirako autodefentsa ikastaroa eskainiko dute, 19:00etan. ○

Libe Egozkue eta Yaiza Gerediaga > “Doraemon Land”

“Abilezia eta bizkortasun probak gainditu behar izan ditugu”

Lehiaketa azaroaren 7an emitituko dute, 21:00etan

Libek eta Yaizak, Sopelako 11 eta 12 urteko neskato bik, Boing telebista kate-ko *Doraemon Land* lehiaketan parte har-tu dute. Lehiaketa hori katu kosmikoar-en telesailean oinarritzen da, eta horre-tan, 8 eta 12 urte bitarteko hainbat neska-mutilek *Doraemonen lurrean* mur-gildu behar dute hainbat probari aurre egiteko. Lehiaketako irabazleek lau per-tsonentzako Japoniarako zazpi eguneko bidaia irabaziko dute.

—Azaroaren 7an emitituko den Boing kateko “*Doraemon Land*” izeneko pro-grama batean lehiatu zarete.
—Bai, lehiaketa horretan abilezia eta bizkortasun probak gainditu behar izan ditugu; baina garrantzitsuena ondo pasa-tzea zen.
—Zeintzuk proba gainditu behar izan dituzue horretan?
—Hainbat proba gainditu behar izan di-tugu lehiaketan, hala nola, beisbol zoroa, memorizatzailea, karaoke erraldoia, do-

rajakien jokoa, eremu librea, ate magiko-ak eta helikopteroa. Proba guztiak Dora-e-mon marrazki bizidunetan oinarritzen dira.
—Zelakoa izan da esperientzia?
—Esperientzia itzela izan da, zoragarria eta oso dibertigarria!

«Doraemon telesailean oinarritutako probak gainditu behar izan ditugu»

—8.000 hautagaietatik 60 bakarrik hau-tatu dituzte lehiaketarako, tartean zuek. Zelakoak izan ziren hautaprobak?
—Lehiaketara ailegatzeko hainbat proba gainditu behar izan ditugu, bai. Oso au-sartak izan behar genuen; txisteak konta-tu behar izan ditugu, moda desfile bat egin, sabelagaz puxikak lehertu eta Do-raemonen abestia kantatu, besteak beste.
—Urduri zaudete telebistan zuen burua ikusteko?
—Bai, azaroaren 7an emitituko dute pro-grama, eta oso urduri gaude... ○

DIDAK hamilton IDIOMAS

Ingelesa, Frantsesa eta Alemana

- Taldeak, enpresak eta partikularrak
 - Eskolaz kanpoko ekintzak
 - Maila guztiak
- Ingelesa 3 urtetik aurrera
 - Talde txikiak
- Ingalaterran egonaldiak

Dr. Landa 6 eta Iberre 9 / 48600 Sopela.
Tf. 94 676 30 12
info@didakhamilton.com

ANDER DEVNA IKASTOLA

- Hezkuntza integrala urte 1etik 18ra artekoa
- Irakaskuntza eta hezkuntza
- Informazioa eta partaidetza
- Eleaniztasuna
- Esperientzia eta barrikuntza

Gatzarrine z.g. SOPELA
Tf. 94 676 02 66
Email.: sopela@ikastola.net

OINUTSIK KONTSULTA PODOLOGIKOA Nahia Andrés Bilbao (nº col. 236)

Zubigane 4
48600 Sopelana
Tf. 94 404 74 20
CITA PREVIA
oinutsik@euskaltel.net

OINAK DITUZU ONGIZATEAREN ZUTABE,OINEZ EDONORA HEL ZAITEZKE!!

Cerca de la salida del metro (a 150 metros). En el mismo edificio de Correos, a la vuelta de Santiveri.

Gosariak, Pintxoak, Giro eta musika onena ONGI ETORRI!!
Bentatxu 2 Tf. 94 676 03 28 SOPELA

EGUNKARIAK
prentsa eta aldizkariak
gura izanez gero, etxera eroango dizugu egunkaria!!!
Algortako etorbidea 78
Tf. 94 491 27 34

FILM ETA MUSIKA UGARI
BERANGO ANTZOKIAN

Azaroan ere ekitaldiz gainezka dator Berango Antzokia. Hilaren 8an, 19:00etan, Im-promptu taldeak kontzertu didaktikoa eman-go du, Tchaikovsky interpretatuz. Sarrera euro batean eskuratu ahal izango da. Hu-rrengo egunean, hilak 9, *Asterix eta Obelix* filma eskainiko dute, debalde. Azaroaren 23an, berriz, *Koloreak* izeneko umeentzako txotxongilo emanaldia izango da. Horretan, gizonen eta emakumeen arteko berdintasu-naren gainean gogoeta egiten dute. Sarrera debaldekoa izango da.

AURRERA DARRAI
ZAINDUZ PROGRAMA

Uribe Kostako Mankomunitateak dementsia duten pertsonakaz komunikatzeko trebetasu-nen inguruko tailerra antolatatu du. Aipatu ekimena Zainduz programaren barruan dago, eta lau egunetan egingo dute: azaroaren 3an,10ean, 17an eta 24an, 17:00etatik 19:00etara. Ikastaroak jubilatuen etxe ohian izango dira, Karabiazpi kaleko 2. zenbakian.

PERRETXXIKOTAN JOATEKO
ORDUA HELDU DA!

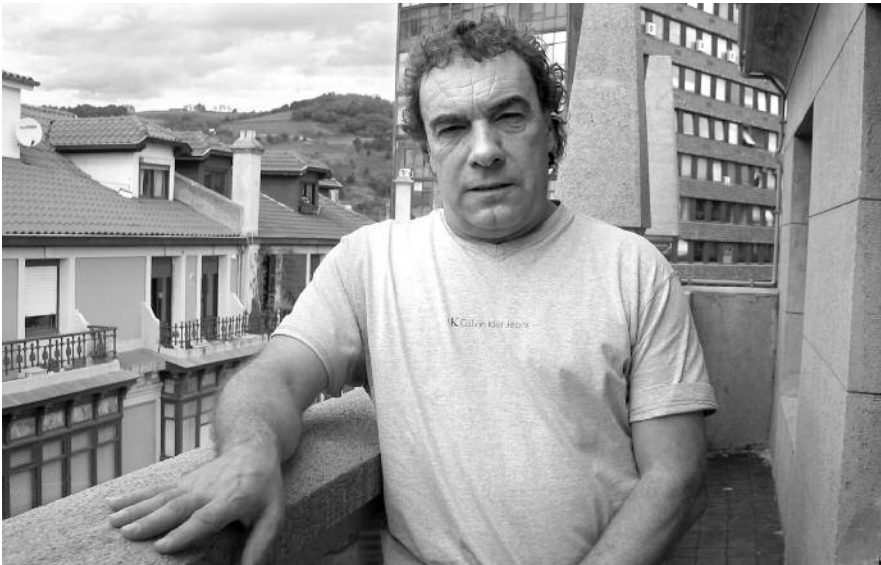
Urtero legez, udagoiena heldu eta perretxi-kotan joateko sasoia hasi da. Berangoko Pe-rretxiko Eguna horren adibide garbia da. Aur-ten XXIV. edizioa ospatuko dute azaroaren 9an. Bezperan, baina, Sarriara joango dira perretxiko bila, ondoren Berangon horiek sailkatzeko eta domekan erakusketa eta de-baldeko dastaketa egiteko.

OSABIDE HORTZ KLINIKA
Arantza Etxebarria

- Odontologia orokorra
- Ortodontzia
- Periodontzia
- PADI

Bidebarri 27. behea eskuina
ALGORTA
94 430 76 96

Bakarlarien **doinuak**
Anje Duhaldek eta Mursegok kontzertu
bana eskainiko dute **Berango Antzokian**

Emanaldiak Berango Antzokian izango dira, azaroaren 14an (Anje Duhalde) eta 29an (Mursego)

Azaroagaz batera, hainbat kontzertuk hartuko dute Berango Antzokia, berba-rako, Anje Duhalderen eta Mursegoren eskumenez. Lehenengoak hilaren 14an eskainiko ditu bere doinuak, 20:00etan (sarrera 3 euro). Bigarrenagaz hitzordua, hilaren 29an izango 19:00etan (doan).

Anje Duhalde lapurtarrak 40 urte baino gehiago daroatza taula gainak bi-sititzen, Fuego taldeagaz hasiera batean, Errobi taldeagaz ondoren eta, talde hura desegin ostean, bakarlari. Bide horretan, tradizioarekiko atxikimenduak pisu handiagoa hartu du rock eta pop mol-

deko kantuetan. Urte luze hauetan guz-tietan, Duhaldek elkarlan asko egin di-tu, Akelarre taldeagaz, besteak beste. Horregaz lau urte ibili zen, berbenaz berbena; baina alde horrek ez zion era-gotzi bere bidetik jarraitzea.

Mursegoren atzean Maite Arroita-jauregi Aranduru dago. Eibartarrak zen-bait kontzeptu musikalki tartekatzen ditu: txeloa, pianoa, ukelelea, auto-harpa, xi-lofonia, stylophone, melodika, txirula, kalimba, erreklamauk eta perkusio txi-kia. Horiek denak buztartuz, dabordu-ko lau disko kaleratu ditu. ○

Marina Alcalde > tango irakaslea eta dantzaria

“Tangoa besarkada bat emateko gonbidapena da...”

Marina Alcaldek 10 urte daroatza tangoa irakasten Urdulizen

Marina Alcalde txikitatik dabil dantza-ren munduan, eta 22 urteagaz tangoa ikasteari ekin zion. Ordutik esperientzia handia bildu du, eta askotan Buenos Ai-resera bidaiatu hainbat irakaslerengandik ikasteko. Gaur egun, klaseak ematen di-tu bere jaioterrian: Urdulizen.

—Hamar urte daroatzazu tangoa ira-kasten Urdulizen...

—Beti nahi izan dut jaioterrian nire pasi-oa irakatsi. 22 urteagaz hasi nintzen dantza-tzen, eta Bilbora edo Donostiara joan be-har nuen ikastera. Hala, irakasle egin nin-tzenez egin nuen lehenengo gauza tan-go a Uribe Kostara ekartzea izan zen, eta harrera ezinhobeia izan da. Adin guztie-tako jendea animatzen da probatzera, eta gero eta gazte gehiago hurbiltzen dira. Be-hin hasita, ez dago atzera bueltarik! Dan-tza honek sentsazio ugari pizten ditu.

—Afizio handia dago Euskal Herrian?
—Bai, ikaragarria. Gero eta mugimendu handiagoa dago Euskal Herrian. Milon-ga (tangoa dantzatzeko lekuak), praktika

eta festibal ugari dago. Giro zoragarria dago. Dantzan hasten direnak oso arin murgiltzen dira giroan.

—Askotan Argentinara bidaiatu duzu tangoaren harira...

—Buenos Aires tangoaren Meka da. A-hal dudan guztietan joaten naiz hara. Uda honetan hiru hilabete eman ditut bertan, La Platan lan egiten. Experien-tzia ezinhobeia izan zen. Niretzat garran-tzitsua da Buenos Airesera bidaiatzea eta bertakoagaz konektatuta egotea.

«Dantza honek sentsazio ugari pizten ditu dantzatzeko zaudenean»

—Zeintzuk berezitasun ditu tangoak?
—Bere besarkada; tangoa besarkada bat emateko gonbidapena da. Norbera en-tzutera gonbidatzen zaitu, norberagaz topo egitera eta kideari ematea. Niretzat tangoa dantzatzeko mugimenduan medi-tatzea da. Tangoa hiru minutuko amo-dioa da. Gainera, tangoak hainbat onu-ra eskaintzen ditu. ○

ukskateparkberango@gmail.com
Tf. 664 226 700
Sabino Arana 60, BERANGO

Harritzeko moduko kalitatea!

- Garbiketa orokorrak
- Mantentze garbiketa
- Garbiketa industrialak
- Itsasontzi garbiketa
- Ospital garbiketa
- Elikagai Industriak igienizatzea, garbitzea eta desinfektatzea
- Legionellaren kontrako tratamenduak
- Airestatze tutuak, aire girotuak eta hodi industrialak garbitzea
- Lan osogarrria

Andres Isasi 11, Behe ezkerria (Bilbo)
Tf. 94 470 06 69 e-posta: bilbao@limpiezasvillar.com

zaindu
Esku Terapia Zentrua
Osteopatia · fisioterapia

Ane Nafarrate Martin
Doctor Ianda 4, Sopela
Telf.: 946026779

AIXERROTA BHI

- TEKNOLOGIKOA
- BATXILERGOAK
- NATUR ETA OSASUN ZIENTZIAK
- GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIAK

DERRIGORREZKO BIGARREN HEZKUNTZA (DBH) B ETA D EREDUAK
ZEREGINAK IKASTEKO GELA (A ETA D EREDUAK)

INFORMAZIO GEHIAGO: WWW.AIXERROTABHI.NET / TF. 94 491 17 86

NORDIC WALKING DOAKO
IKASTAROAK GORLIZEN

Nordic walking kirolean jarduteko hastapen ikastaroak antolatu dituzte Gorlizen, doan. Hi-lean behin ordu biko kurtsoak izango dira, 10:00etatik 12:00etara, eta azkenekoa martxo-aren 15ean izango da. Horietakoren batean parte hartzeko, izena ematea beharrezkoa da, Gorlizko Turismo-Bulegoan.

BIZKAIKO BERTSOLARI-
TXAPELKETA URDULIZEN

Bizkaiko Bertsolari-Txapelketaren Galdakaoko eta Mallabiako kanporaketen irabazleek eta puntuazioz bigarrenak eta bosgarrenak Urdulizko finalaurrekoan lehiatuko dira, Onintza Enbeitagaz eta Etxahun Lekuegaz batera. Saioa azaroaren 30ean izango da, 17:30ean, Iparralde kiroldegian. Bertoko irabazleak finalerako pasea lortuko du; beste guztiek, barriz, puntuazioaren arabera izango dute finalera pasatzeko aukera. Beste bi finalaurrekoak Etxebarrian (Lea-Artibai) eta Amorebieta-Etxanon izango dira. Finala, berriz, Bilbon izango da Miribillako Bilbao Arenan, abenduaren 20an, 17:30etik aurrera.

ALLUITZI LAGUNTZEKO
TAPOI-BILKETA MARTXAN

Getxoko Andra Mari ikastetxean Urdulizko Alluitz izeneko ume bati laguntzeko plastikozko tapoiak batzen hasi dira. Hala, mutilaren gaixotasunak sortzen dituen gastuei aurre egin gura diete.

aldai

TAPIZTEGIA
DEKORAZIOA
ERAKUSKETA
ETA TAILERRAK

Basagoiti etorbidea 32
Tf. 94 460 90 31
48990 ALGORTA

Urduliz

Urdulizko pasonibela lurperatzeko
lanak esleitzen hasi dira

Lurperatze-lanek 18 hilabete iraungo dutela aurreikusi dute

Eusko Jaurlaritzako Kontseiluak ontzat eman du Metro Bilbaoren Urdulizko pasonibela lurperatzeko azpiegitura eraikitzeko akordioa, eta horri ekiteko lehenengo pausoa eman dute jada. Hala, Bizkaiko Garraio Partzuergoak (BGP) Bombardier European Investments enpresari esleitu dizkio Urdulizko pasonibela lurperatzeko lehenengo lanak, hau da, herri-lanak seinaleztatzea. Eskaintza-ren balioa, guztira, 450.000 eurokoa da. Proiektu osoak, ostera, Metro Bilbaoko lineak inguru horretan duen bidea lurperatzea eta geltoki barria eraikitzea jasotzen du. Horretarako, 20.939.348 euro (BEZa barne) bideratzea aurreikusi dute. Lanak hasi eta 18 hilabetez jardungo dute, eta Euskal Trenbide Sarea (ETS) izango da obra zibilaren eta trenbidea eta katenaria jartzeko arduraduna. Finantziazioa, barriz, Bizkaiko Garraio Partzuergoaren (BPG) esku lotuko da.

Bestalde, Sopelako geltokitik gertu

diagonal bikoitza eraikitzea esleitu diote Tecsa enpresari. Horretarako, 450.000 euro inguru bideratuko dituzte. Tresna berriak metroko 1. lineako trenen maniobrak erraztea du xede, eta aurreikuspenen arabera, bost hilabete barru kokatuko dute.

«Proiektuak pasonibela
lurperatzea eta
geltoki barria eraikitzea
aurreikusten du»

Urdulizko pasonibela edo trenbide-pasabidea lurperatzeko lanak gauatzeko modua salatu dute azken egunotan Uribe Kostako hainbat langabetuk. Mikel Gartzia Urdulizko Langabeen Kolektiboko kidearen arabera, “*lan horietarako 150 langile ekarriko dituzte Portugaletik eta Errumaniatik, baldintza prekarioetan aritzeko*”. Langabeen ustetan, lan horiek burutzeko lanpostuen %20 herriko jendeak bete beharko luke. o

Aza. 3 - Aza. 17

Zuon ekitaldiak iragartzeko • Posta elektronikoa: agendauk@aldizkaria.biz • Tf. 944 911 337

ERAKUSKETAK

PLENTZIA

► **Kondor Legioa.** Azaroaren 14ra arte. Goñi Portalen.

GETXO

► **ArgiHizkiak.** Azaroaren 17tik abenduaren 4ra. Villamonten.

ANTZERKIA

LEIOA

► **Distancia siete minutos.** Azaroak 7, 20:30ean. Kultur Leioan. 12 euro.

► **Babao! (dantza).** Azaroak 9, 18:00etan. Kultur Leioan. 5 euro.

ERANDIO

► **Encomendados (Bakarriketak).** Azaroak 15, 20:00etan. Astrabuduko kultur etxean. 2 euro.

► **Pensar en alto (Totum taldea).** Azaroak 16, 19:00etan. Astrabuduko kultur etxean. 2 euro.

GETXO

► **Magiklown.** Azaroak 15, 12:00etan. Villamonten. Doan.

SOPELA

► **Opera abeslaria.** Azaroak 16, 18:00etan. Kurtzion. 3 euro.

ZINEMA

GETXO

► **Viva la libert'a.** Azaroak 14, 19:30ean. Areetako Andres Isasi musika-eskolan. 2,90 euro.

SOPELA

► **Lasa eta Zabala.** Azaroaren 8an, 20:00etan; eta 9an, 19:00etan. Kurtzio kultur etxean. Doan.

Bihotza Gazte saioan kantatuko dute Muruak, Lizasok eta Larrañagak

► **Bertsolaritza**
Bihotza Gazte eta Bertso Klown azaroan
Udagoieneko haizeak ere ekarriko dizkigu bertso ederrak. Bizkaiko Bertsolari-Txapelketa jokatzeaz gainera, Algortako Bertso Eskolak bertso saio berezi bi antolatu ditu azarorako: Bihotza Gazte saioa eta Bertso Klown. Lehena izango da Algortako Kasinoan, hilaren 14an eta 20:00etan: Sebastian Lizado, Anjel Larrañaga eta Iñaki Muruak abestuko dute, Kupela musika-taldeak lagunduta; askaritxoa egingo dute lehenik eta, horren ostean, bertso-saioa. Bigarren proposamena, barriz, Bertso Klown saioa da. Azaroaren 21ean egingo da Villamonte kultur etxean, 19:30ean. Jone Uria, Itxaso Paia eta Peio Arondok erantzungo diete Andoni Egaña klown-aren bihurrikeriei.

• **Non:** Algortan • **Noiz:** Azaroaren 14an eta 21ean

BERANGO

► **Asterix eta Obelix.** Azaroak 9, 18:00etan. Berango Antzokian. Doan.

► **Agosto.** Azaroak 15, 19:00etan. Berango Antzokian. Doan.

► **Yoko.** Azaroak 16, 18:00etan. Berango Antzokian. Doan.

URDULIZ

► **Khumba.** Azaroak 15, 18:00etan. Kultur etxean. 3,5 euro.

► **La isla minima.** Azaroak 15, 20:15ean. Kultur etxean. 4,5 euro.

MUSIKA

GETXO

► **Sinbanda.** Azaroak 6, 20:00etan. Algortako The Piper's Irish Puben. Doan.

► **Gari eta Maldanbera.** Azaroak 9, 19:00etan. Areetako Andres Isasi musika-eskolan. 8 euro.

► **Romo's Aires.** Azaroak 13, 20:00etan. Romoko West Side tabernan. Doan.

ERANDIO

► **I. Bideoklip-Jaialdia.** Azaroak 8, 18:00etan. Astrabuduko kultur etxean.

BERANGO

► **Kontzertu didaktikoa: Tchaikovsky.** Azaroak 8, 19:00etan. Berango Antzokian. 1 euro.

► **Anje Duhalde.** Azaroak 14, 20:00etan. Antzokian. 3 euro.

SOPELA

► **Soinu zirraragarriak.** Azaroak 12, 19:30ean. Kurtzion. 3 euro.

► **Abesbatzen topaketa.** Azaroak 13, 19:30ean. Kurtzion. 3 euro.

► **Jazz gaua.** Azaroak 14, 20:30ean. Kurtzion. 3 euro.

► **Etorri erromantikoak.** Azaroak 15, 20:30ean. Kurtzion. 3 euro.

LEIOA

► **Gabacho Marocconnection.** Azaroak 14, 22:00etan. Kultur Leioan. 10 euro.

BESTEAK

GETXO

► **Hitzaldia: Estela B. de Carlotto (Abuelas de plaza de Mayo).** Azaroak 12, 20:00etan. Areetako Andres Isasi musika-eskolan.

SOPELA

► **Berbaldia eta dokumentala: Euskal gatazka, oinaze eta bizipenak.** Azaroak 7, 19:00etan. Kurtzio kultur etxean. Doan.

► **Literaturaz solasean: Inon ez, inoiz ez liburua (Iban Zaldúa).** Azaroak 11, 19:00etan. Kurtzio kultur etxean. Doan.

GORLIZ

► **Jardunaldi Mikologikoak.** Azaroaren 15ean eta 16an. San Pedro plazan.

ADITUAK GARA PINTXO ETA
BOKATA BEROETAN!!!!

BASAGOITI ETORBIDEA 51
ALGORTA

[albuma]

Mustukaren etorbidea

Mustuka pasatzen dugu etxean hautsa kentzeko, argazkiotako landarearen itxura daukan mustuka. Pampa bedarra (*Fallopia japonica*) da, landare inbaditzailea. Ikusten denez, Uribe Kosta hartu du alderik alde: itsasertza, ibaiak, mendiak... eta ez da bakarra. Bestalde, beste landare inbasore batzuk ere badauzkagu gurean, barbarako, *Rominia Pseudoacacia*. Euskal Herri tropikalaren zantzuak ote?

Argazkiak: **Asier Mentxaka**

Sanatorioak

mendea bete du

Gorlizko sendategiaren argazkia dakargu orriotara, izan ere, bere historia kontatu du Juan Manuel Goikoetxea gorliztarak *El Sanatorio y Gorliz. 100 años* liburuan. Langileen zein gaixoen lekukotzak bildu ditu, argazkiak eta pertsona ospetsuen gutunak, erietxeak Gorlizegaz daukan harremana aztertzeko. 1911n eraikitzen hasi ziren eta 1919an inauguratu: bitarte horretan kokatzen du *sanatorioaren* sorrera Goikoetxeak. Besteak beste, aipatzen ditu: Areilza doktorea (fundatzailea), Mario Camiña (arkitektoa) edota Luis Larrinaga (lehenengo zuzendaria). Abenduan aurkeztuko da liburua jendaurrean.

GOLIZKO OSPITALEAK UTZITAKO ARGAZKIA

[berbetan]

Euskara batua, euskalkiak, azpi-euskalkiak... Zein lehenetsi? Zeinen alde berebiziko ahalegina egin? Azken boladan itsaso horretako ur nahasietan surfean zein arrantzan gabiltza baten batzuk... Eta Mendebalde Kultura Alkarteak orain dela gutxi antolatutako XVIII. jardunaldietan, hara non aspaldi Getxon bizi den Kepa Altonagak (Loiu, 1958) “Hibridismo dialektala” eztabaidarako proposamena aurkeztu duela irakurri genuen. Gaiari benetan interesgarri iritzita, beragaz berba egiteko aukera zelan galdu! Halere, ezin aipatu barik utzi Altonaga biologoa eta zientzia-dibulgatzailea dela; eta berak idatzitako hainbat artikuluk CAF-Elhuyar sariak jaso dituztela. Bestalde, hibridismo dialektalaren gaineko gogoeta hurrengo helbidean duzue irakurgai: www.mendebalde.com

Kepa Altonaga

Hibridismo dialektala eztabaidagai

Testua: **I. Sagarminaga** / Argazkia: **Asier Mentxaka**

—“Hibridismo dialektala” berbaldia eskaini zenuen Mendebalderen jardunaldietan. Hibridismoak nahasketa iradokitzen digu, eta dialektoak berez aldaera. Zertan datza zure proposamena? Zer dela eta eutsi diozu gaiari?

—Eztabaida eta gogoetarako gaia da; Mendebalde elkartearen barruan sortutakoa, eta jardunaldietan aurkeztutakoa eztabaidarako. Testuan Mendebalde argitaratzen dituen “liburu berdeak” aipatzen ditut (Mendebalderen webgunean, Jardunaldiak atalean, Liburuak, han daude); liburu guztietan aipatzen dira gure araudiko helburuak, zeintzuk? A eta B, eta hor tentsio moduko bat dago: A-k dio Mendebaldetik euskara batuari zer opetsi, beno, ez bakarrik zer opetsi, guk zer nahi dugun hor xiringatu; eta B da: mendebaldeko euskara jagotea. Hori horrela izanda, oso ondo dago, baina praktikan, gure artean, taldean, zer ikusten duzu? Bada, ados gaudela, baina sentiberatasunak, enfasia non jarri kontuak eroaten zaitu batuaren aldera ala bizkaieraren al-

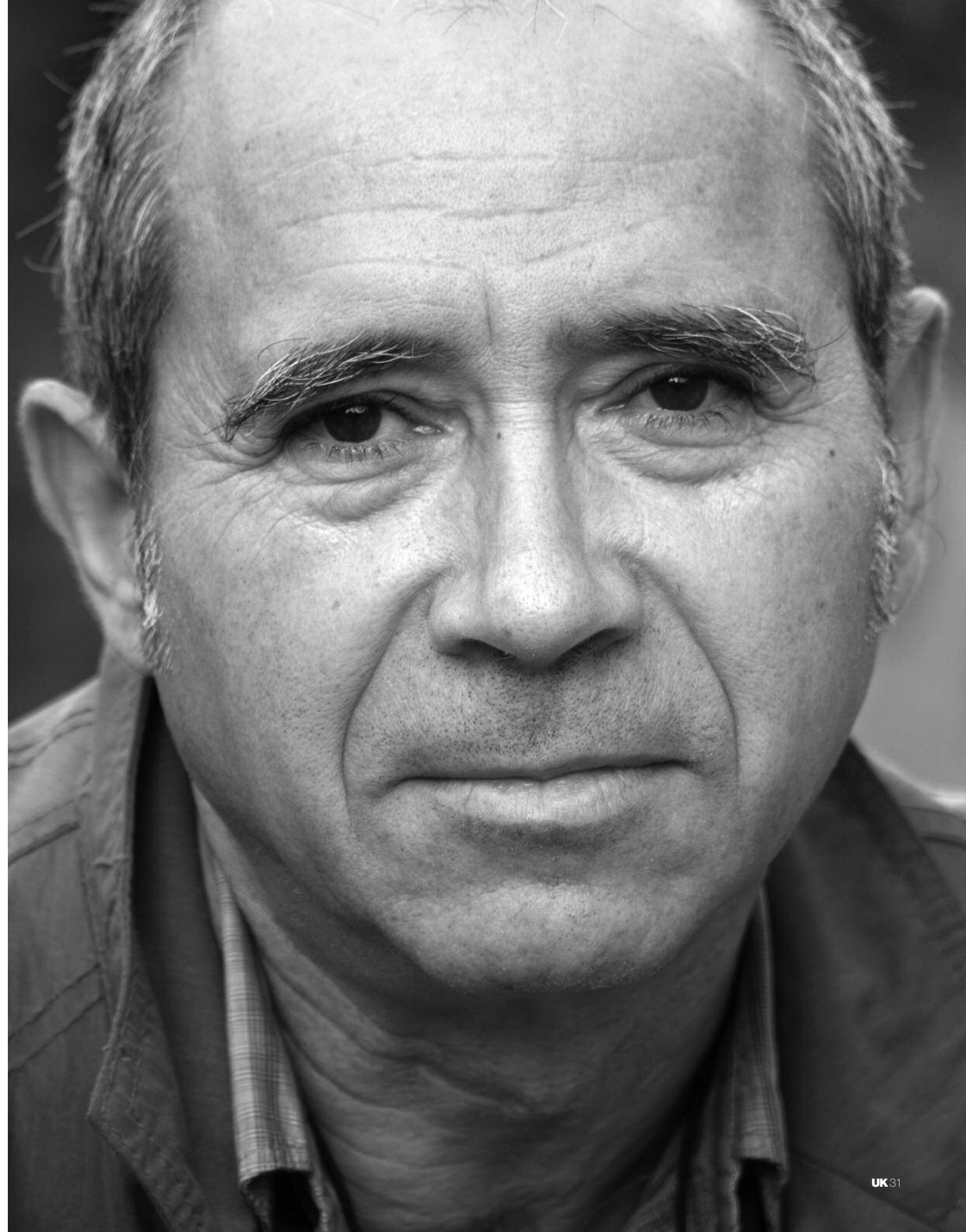
dera. Zer gertatzen da? Urteotan, esate baterako neuk, ikusten dudala balantza horretan batuaren alde egin behar dugula. Eztabaidarako, gogoetarako ideiak dira proposamenean jasotakoak. Eta zergatik horren alde? Testua irakurtzean sakinago ikus dezakezu, baina kontu edo puntu bi daude, bata da Isoglosak eztabaidagai. Isoglosak dialektoen mugak dira. Hor Bonaparte Printzeak mapa egin zuenean, joan 1800 eta pikura arte, or-

egun, gauzak guztiz desberdin direla. Zergatik? Soziologigoki mugimendu asko egon direlako, edo soziologikoki mugimendu gutxiago egon den lekuetan ere, datuak dauzkagu elkarteetan bertan, esaterako: Gotzon Aurrekoetxeak azterketa batzuk egin ditu Diman eta, eta Dimako euskara, eman dezagun zelanbait babes-tuta egonda ere, bada adin batekoek zelan egiten duten, zelan egiten duten adinez horiek baino gazteagoek, eta zelan

“Hor ez dago bizkaierarik... bizkaiera dialektoak dira, oro har, urtzen ari diren azukre koxkorrak”

duan Euskal Herria beste gauza bat zen; bakoitza bizi zen bere ibartxoan edo, mugimendu gutxi... Orduan bai, orduan egongo ziren euskara desberdinak. Kontua da hark argitaratutako mapa gerora totem bihurtu zaigula, eta ematen du muga horien barruan babestuta daudela; kon-turatu barik muga horien barruan, gaur

egiten duten gaurko gazteek, desberdintasunak badirela. Hor ez dago bizkaierarik; bizkaiera dialektoak dira, oro har, urtzen ari diren azukre koxkorrak. Ez hori bakarrik, hau neure zeretik da, testuan ez duzu ikusiko, baina bizkaiera gaur egun, dialektoa oro har, zer da? Zabarkeriaren sinonimo...

—“Euskara lohia” esaten diotela ere entzun dugu sarri...

—Hori zergatik? Esaterako, jaietako programak, egitarauak, desastrea dira! Hori akabosea da! Nire ustez, beti! Batetik, hori, esandakoa; eta gero nahi besteko eztabaida eta datuak, autoreak eta abar irakur daitezke testuan; nik neuk, elkarreak berak sortu duen bibliografia erabiltzen dut. Badago, niretzat, liburu oso polit bat, *Euskalkiak eta literatura* (1999), ze nik egin dudan gogoeta, eta hau azpimarratu nahi dut, batez ere fokalizatuta dagoelako prosan: zer-nolako prosa beharko genukeen. Noski, prosa izan daiteke jasoagoa, beste batzuetan ez horrenbeste, orallitate-rik, ahozkotasunetik hurbil egon daitezke. Bigarren gogoeta da: aspaldian, Jean Etxeparek eta beste askok esan, edo esan ez badute ere inplizituki erakutsi digute, dialektoa murriztegia dela, “zuhurregi” esaten zuen berak, ezer sakon azaldu nahi duzun momentuan; testuan aipatzen dut, 1920an eta hala, elizako kontuetarako eta etxeko kontuetarako-eta bai, baina hortik aurrera, hortik gora, laburregi, motzegi, gelditzen zaizula. Eta hori historikoki ikusten dugu. Euskara batua “oraintsukoa” da, baina hori baino lehenago ere bazeuden ahalegin supradialektalak; Lafittek aipatzen zuen nafar-lapurtera literarioa, zer da ba?! Beno, beste kontu batzuk ere aipatu beharko genituzke, baina bakoitza bere aldetik laburregia da. Ikusten badituzu gaur egun bizkaierazko lanak, gure elkartean bertan, adibide batzuk aipatzen ditut testuan; bada ikusten duzu bizkaiera hori supradialektala dela; bizkaiera berean idatzi nahi baduzu, bada ezin duzu; supradialektalitate hori behar duzu; eta jo da. Jakina, ez gaude sasoi haietan, euskara batua daukagu hor; zer ibiliko gara batuaren parean horrela beste artefaktu bat, ‘engendro’ esateko egon naiz baina, asmatzen? Bizkaiera bera, dialektoa ez dena? Zertara dator hori? Hor daukagu batua, ezta?! Orduan, isoglosen kontuagatik, nahaste-borraste horregatik eta abar,

eta bai mailaren aldetik dialektoek ematen ez dutelako ere, nik proposamen honetan diot, behingoz, onar dezagun behar dugula euskara aberats bat etorki anitzeko elementuez osatua, beti ere, batuaren alorrean

“Onar dezagun behar dugula euskara aberats bat etorki anitzeko elementuez osatua, beti ere, batuaren alorrean”

aho txikiarekin, benetan baino! Eta hor ahalegindu bizkaieratik palakadaka gure elementuak botatzen, koloreak ematen, bere usaina argi eta garbi hor uzten. Jada, irakaskuntzaz, belaunaldi oso-osoak, zelan edo hala, batuaz hezi dira! Orduan, aprobetxa dezagun, hor dagoen hori probestu! Momentu honetan, lehen esan dudan bezala, bizkaiera edo zabarkeria da, edo zaharregia da, edo hasi memoria egiten eta ikusi obra bat aipagarri bizkaieraz idatzita dagoena. Denak gelditzen dira *Abarrak*, *Abarrak II*, Kirikiño, Firi-firi, Kilikili edo horrelako “suzedidoetan” edo pasadizoetan; bestelako soziologia baterako, beste irakurle mota baterako proposamenetan. Maila horretan segitu nahi dugu? Beharbada bai. Neuk ez! Orduan, hibridismo dialektala; beno, hibridismo

“Batua onartu benetan! Eta ahalegindu bizkaieratik palakadaka gure koloreak ematen, usaina garbi hor uzten”

edo, ni biologoa naizenez, fusio dialektala, beste modu batera. Esaten da: batua euskara gris, murrizt dela; bada bota kolorea! Bota kolorea nahi beste! Baina oinarrizko aditz laguntzaile, deklinabide, ortografia ez; zer egingo dugu, kolokialismo guztiak, fonetismo guztiak proposatu? Hala ahoskatu behar baduzu, beno

ados, baina idatzi?! Idatzi, denon kano- nean. Horrelako ideiak eta jasotzen ditut testuan, eztabaidarako. Ez dakit konbentigarri, baina...

—Zure porposamenean badago pragmatikotasunaren, edo praktiko izatearen aldeko hautua egitearena, ezta?

—Bai; aspaldi esan zuen Gabriel Arestik “euskara utila” behar dugula, ez euskara

inutila! Hor nik beste ‘borroka’ esango dut, beste zer batzuk dauzkatz, alde tekniko- tik, garbizaletasuna, e.a. Baina, laburbilduz, dialektoarenean geldituko gara; uste dut hortik doala. Sinbolismoak eta ondo egongo dira; Bizkaiko diputazioko guruak egiten duen bizkaiera hori (gero pribatuki erdaraz egiten badu ere). Ematen du badagoela ez dagoen zer edo zer.

—Guk ere gure gogoetetan antzeman dugu bizkaiera idatzirako eredu bakar hori bizkaieraz egiten duenari ere urrun lotzen zaiola...

—Hor beste kontu batzuetan sartzen gara. Urrun. Tarteko bat egin? Zergatik ez dugu zuzenean urratsa ematen baturaino? Kontuan hartuta, lehen aipatu dut, herri txiki batzuetan eta, bizkaiera hori, neurri batean, bizirik egongo da; baina, soziologi-

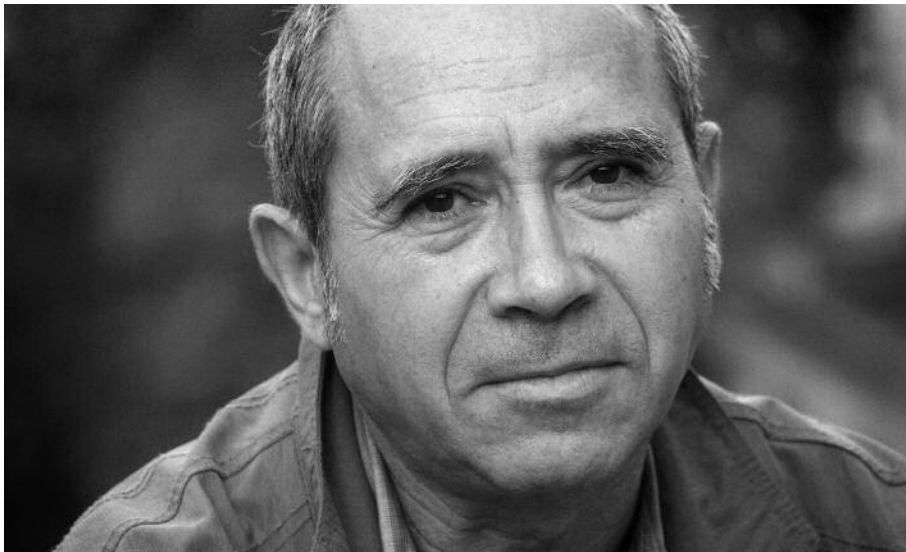
Ez da konbentzitzea, azaltzea baino ez nuke nahi...

—Uribe Kostako egoeraren gainean, zurrenik, ondo datorkigu irakurketa edo gogoeta hau. Zuk zelan ikusten duzu eskualdeko egoera?

—Hemen, Algortan, jatorrizko edo bertoko euskaldunik badago? Hori batetik; eta bestetik, bertoko euskaldun horiek irakurri egiten dute? Irakurriko balute, eurentzat ere idatziko genuke, baina... Nik ama zenari paperak eskuetan jarri eta eskuetatik jausi egiten zitzaizkion... Kontu honetan gabiltza halako ameskeria batean. Bakan batzuk egongo dira, baina salbuespen dira. Azken finean, uste dut energia mugatua daukagula; eta nik optimizatu egingo nuke, eta soziologikoki helburu posible horiengana hurbilduko.

—Gogoeta eta eztabaidarako gaia dela esan duzu, ez dakit honezkero kritikarik jaso duzun?

—Nik foro, pin-pon, edo esgrima gehiago itxaroten nuen; (jardunaldietan) ez zen egon. Pentsatzen dut, agian, ez nintzela nire kideen artean nahikoa pertsuasibo izan momentu horretan; baina, gero, hurrengo egunean eta, ikusi dut hedabide batzuk galdezka ibili direla... Beno, azken finean, uste dut begien aurreko kontu bat dela; nik esango nuke kontrakoa esatea ere, momentu honetan, gaitza dela. Gertatzen dena da badauzkagula inertzia batzuk, badauzkagula nostalgia batzuk; “etorkizuna” esaten dugu, baina batzuetan, “joankizuna” da nabari zaiguna, galtzen ari garen guztia. Baina, galtzen ari garena?! Hori galduta dago, galduta; de facto fosil biziak dauzkagu. Museorako edo, ondo! Baina, egunero- ko? Edo ahalegin gaitezen fosil horiek guk geuk txertatzen euskara aberats horretan; ez salbatzen galduta daukaguna. Testuan datu gehiago eta zehatzagoak jaso ditut honen guztiaren gainean. Testua irakurrita, beharbada, hobeto eta argiago uler daiteke guztia, eztabaidara-

ko aukera gehiago dago, adibide gehiago daudelako... Adibidez, Iparraldeko adibide bat, urruneko, beno, urruneko, ideologizaziotik; batzuetan aurretiko jarre- rak hartzen ditugunez... Kontua da, Etxepare eta aipatzen ditudan beste batzuk iritsi ziren horretara, dialektoarekin arian-arian behartuta aurkitu direlako ikusita; lehen aipatutako adibidea: eliza- ko eta etxeko gauza xumeenetarako ba- karrik erabil zezaketela; idazleak gehiago behar! Beste momentu batean dio: “denok gara xehe herri honetan?”. Noren- tzat idazten dugu? Kirikiño eta hauek orduko soziologian orduko euskaldu- nentzat idazten zuten. Hori, zorionez ala zoritxarrez, edo baloratu nahi duzun

“Etorkizuna” diogu, baina “joankizuna” nabari zaigu, galtzen ari garena; ari?! Galduta dago, fosil biziak dauzkagu...”

moduan, baina gainditu genuen; hemen bertsolaririk kutreenak ere badauka karrera! Uste dut dagoeneko azaldu du- dala nire gogoetarako gaia... Bestalde, beno, nik eztabaida galduta daukat, jendea aurreiritzi batzuekin e- tortzen da, eta foro batzuetan tesi hone- gaz ez daukat ezer egiterik. Adibidez:

ikusi dituzu “Euskaraz bizi nahi dut!” kamisetak, bada dagoeneko “Euskaraz bizi gure dot” kamisetak ere ikusi ditut. A! Ederto!

—Eta zer dute bada horiek? Nik halako bat daukat...

—Hasi garela desbiazioetan. Edo beste adibide bat: orain gutxi TopaEguna izan da Derion, bada sarreran, ze detallazo!, bizkaieraz jarri zuten: “euskeraz ein” edo antzeko zerbait. Zelan “ein”? Zergatik ez duzu jarri “in”? Edo “ingo dogu” edo “ingu”. Eta, “egin” ez da bizkaiera ala? Hori da, askotan, kontua, ikusten duzu ezta?

—Kamisetena esan duzu “gure” ipin- tzen duelako “gura” barik? Nirean,

“euskeraz bizi gura dot” ipintzen du.

—Beno, hala ere, “euskAraz bizi gurA dUt” izango litzateke nire proposamena; esango duzu “dot” edo “der” edo gura duzuna, baina idatzi “dut”. Esango duzu “bArri”, baina idatzi “bErri”. Ingeles ez dute arazo hori, “hau dago” eta ahoska- tzen dute ahal duten moduan. ○

ZABALA KALEA

AMEZTI KALEA

Lehengo Algorta

Algortako kaleek aspaldian zuten itxura duzue irudiotan, denboran atzerako bidaia... Bego Salazar Romok osatu duen bildumaren lagina baino ez dira orrialdeotara ekarritako argazkiak. Izan ere, etxez etxe, atez ate, inurri lana eginez, hark eta honek utzitako argazkiakaz eta liburutegiko artxibokoakaz hainbat bilduma egin ditu Salazarrek; Portu Zaharrean berarengatik galdetuz gero, erakusteko prest dago; 30 bat argazki-liburu dauzka!

Argazkiak: **Bego Salazar Romoren bilduma**

TORRENE KALEA

ALGORTAKO ETORBIDEA

ALGORTAKO ETORBIDEA

SARRIKOBASO KALEA

SARRIKOBASO KALEA

SARRIKOBASO KALEA

SARRIKOBASO KALEA

SARRIKOBASO KALEA

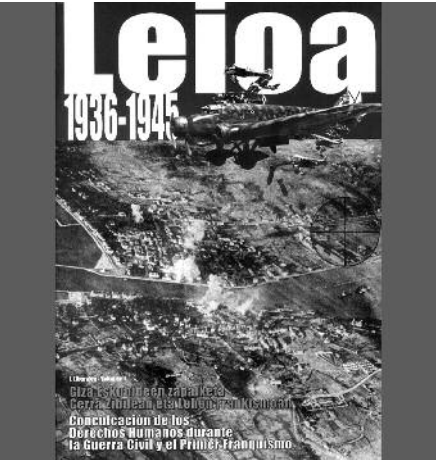
SALSIDU KALEA

Leioa 1936-1945 > errepresioa jasan zutenen testigantza zuzena

Altزامendu faxista Leioan: bonbak, hildakoak, errepresaliatuak, lekukotzak

Lamiakon zegoen aerodromo militarra eta Leioa bonbardatu zituzten faxistek 1937an, eta hamar lagun hil. Aranzadi Zientzia Elkar-teak ikertu ditu gerran eta frankismoaren lehen urteetan Leioan gertatutakoak. Javi Buces Cabello elkarteko historialariak dozenaka lekukotza batu du.

Leioa 1936-45: *Gerra Zibila eta lehenengo Frankismoa* lana aurkeztu dute Leioako Udalak eta Aranzadi Zientzia Elkar-teak. Liburu bitan jasotzen ditu Aranzadiren ikerketaren emaitzak. Lana aurkez-teagaz batera, erakusketa bat inauguratu eta lekukoak omendu zituzten urriaren 9an, Kultur Leioan. Horrela, “*giza eskubideen urraketak pairatu zituzten leioaztarrei*” gorazarre gura izan zien udalak. Frontean hildako 62 lagun, 271 erre-

Liburuetako baten azala

presaliatu (epaiketa militarra egin zieten eta horietatik 5 fusilatu zituzten) eta Leioako bonbardaketetan hildako hamar zibil (beste arrazoiengatik hildakoak kon-

tatu barik: aterpeetan egun asko igarotze-aren ondorioz, e.a.), 260 ebakuatu eta errefuxiatu, ondasunak konfiskatu zizkie-

Zenbakiak: frontean 62 hildako, 10 bonbardaketan, eta errepresaliatuak 271

ten 13 laguni... danak leioaztarrak. Eta beste hainbat izen ere batu du Javi Buces Cabello Aranzadiko historialariak, berbarako: aerodromoko 300 boluntariorenak eta ospitaleko 31 langilerenak.

Lekukotasun zuzenak eta biziak
Datuok batzeko iturri bi izan ditu Bucesek: batetik, artxibategiak (lokalak, es-tatu mailakoak, militarrek, elizarenak, e.a); bestetik, leioaztarrak: jendeak eman

Azaroaren 30era arte ikus daiteke erakusketa Kultur Leioan

dio informazioa; izan ere, pertsonetako asko eta beste datu asko ez daude artxiba-tegietan: desagertuak, lekukotzak, senti-menduak, bonbardaketak zelan izan zi-ren... izan ere, “*bizitza ez da agertzen artxiboetan*”. Horregatik, 1936 eta 1945 ar-tean Leioan zer gertatu zen kontatu du ikerlariak, eta batez ere, nortzuk sufritu

zuten errepresio frankista eta gerra: “*Giza eskubideen urraketak pairatu zituzten leioaztar guztien izenak ezagutzea eta jaso-tzea*”. Horregatik, izenez, historiez eta le-kukotzez beteta dago lana.

Lehenengo liburukian, lekukotasu-nak, argazkiak eta agiriak batu dituzte. Berbarako, leioaztarrek kontatu dute ze-

lan gordetzen ziren aterpeetan bonbarda-ketak zeudenean; gehienak ume ziren or-duan eta herrian hainbat babesleku zego-en, berbarako Avanzadan eta Txakurzul-on. Bigarren liburukian, barriz, milatik gora izen jasotzen dira, baina ez bakarrik errepresaliatuak: garaiko Leioako histo-riaren izen danak agertzen dira, berbara-ko, alkate frankistenak.

Testigantzak lortzeko elkarriketak egin zituen Bucesek eta bideo batean jaso dituzte: Kultur Leioako erakusketan eten-

Liburuak, erakusketa eta bideoa osatu ditu Aranzadik, eta Kultur Leioan ikus daitezke

gabe proiektatzen ari dira. Azaroaren 30-era arte ikus daitezke biak, erakustareto-an. Gainera, beste erakusketa bat ere ba-dago kultur etxean: Sabino Arana Funda-zioaren *Goazen gudari danok*: urriaren 30era arte ikus daiteke, liburutegian.

Joan dira 80 urte eta azken lekukoak besterik ez daude. Agian, beste herrietan gauza liteke ariketa bera: edo orain kon-tatzen da, edo betiko galduko dira-eta or-duko bizipenak eta sentimenduak. ○

Javi Buces Cabello > historialaria

“Lana beharrezkoa zen, jendeak merezi du aitortpena; orain arte ez da kontatu dena eta egin behar dugu, lehenbailehen”

Aranzadi Zientzia Elkarteko kide dugu Javi Buces Cabello. Historialaria da eta berak gauzatu du Leioari buruzko iker-keta. Prozesuaz eta ondorioez galdetzeko jo dugu lan potoloaren egilearengana.

—Testigantza-liburuak dira edo hori baino gehiago?

—Ez, liburuetan kontatzen da Leioako historia aipatu urteen artean eta nola bizi zen esparru hartan hemengo jendea. Ar-

txiboetan badago informazio pilo bat. Hasi ginenean hamar izen geneuzkan: frontean hildako bi, Leioako bonbarda-ketan hildako beste bi zibil eta ebakuatutako beste batzuk. Orain, barriz: fron-tean hildako 62 pertsona, bonbardake-tan hildako hamar zibil, ebakuatutako 200dik gora, e.a. Beraz, gauza asko han-ditu zen. Baina badaude gauza asko ar-txiboetan ageri ez direnak. Sentimendu-ak eta oroitzapenak ez daude artxiboe-

tan, jendearen memorian daude: pertso-nek badauzkate beren oroitzapenak eta horiek islatzen dira liburuan.
—Esan daiteke memoria gal ez dadin egin dela ikerketa?
—Hori da. Testigantza eman dezaketen pertsonak oso zaharrak dira: urtetan eta urtetan, beren barruan gorde dituzte oroitzapen horiek, eta orain atera dituz-te. Ez badute orain kontatzen ez da inoiz jakingo, bizipen horiek ez dira ezagutu-

ko. Adibidez, pertsona horiei elkarriketa-k egitean, kasu batzuetan, senideek aho-zabalik entzuten zituzten beren hitzak, orain arte ez dutelako ezer kontatu; oinor-dekoek lehenengoz entzun dituzte garai hartan gertatutakoak. Orain arte ez dute kontatu, seguruenek hainbat arrazoi me-dio: dela beldurra, dela samina, dela erru-duntasun sentipena, ez dakit... Gauza asko dira, sufrimendu asko.
—Helburua zein izan da?
—Egia ezagutzea. Giza eskubideen urra-ketak eta izen guztiak ezagutzea. Historia badakigu, gutxi gorabehera, baina ezagu-tu nahi dugu zer gertatu zen eta zeintzuk sufritu zuten errepresioa. Hori da egia eza-gutzea. Nazioarte mailan esaten da: egia,

justizia, erreparazioa. Aranzadikook iker-lariak gara eta egia bilatzen dugu; justizia, ezin dugu, ez da gure lana; eta errepara-zioa, instituzionala da. Guk egia bilatzen dugu: hemen daukazue egia eta, hortik aurrera, bakoitzak bere lana egin beza.
—Beraz, pertsona guztiakaz hitz egin, artxiboetan bilatu... lan handia izan da?
—Bai, lan oso handia izan da eta bi urte luzatu da. Baina esan behar dut, nitaz gain, udalaren eta Aranzadiko beste iker-larien laguntza izan dudala.
—Testigantzek eta lekukoen hitzek hun-kituko zintuzten, agian?
—Bai, historia pertsonalek beti hunkitzen dute. Gu objektiboak gara, historialari bezala objektibo izan behar dugu, baina ez

gara neutroak; hunkitzea normala da.
—Zer ondorio atera duzu prozesu ho-netatik?
—Lan hori beharrezkoa dela, jendeak merezi du aitortpena. Orain arte ez da kontatu dena, eta orain egin behar du-gu, lehenbailehen. ○

BETIKO
IKASTOLA

Kalitatezko irakaskuntza euskalduna

- 0 eta 16 urte bitartean kalitatezko hezkuntza euskaraz.
- Ingelera 4 urtetik. Frantsesa DBHn.
- Zerbitzu ugari: autobusa, jantokia, merienda, zaintza.
- Eskolaz kanpoko aktibitate ugari.
- Ikastolen Elkartaren Leioako Ikastola bakarra

Ikastolen Elkartea

Deitu eta informa zaitez
Tlf: 94 464 23 64
94 464 33 07
Fax: 94 464 22 05
Helbidea: Artatza auzoa 84
info@betikoikastola.net
www.betikoikastola.net

GARRK?

GIZONENTZAKO
MODA

Zabala 9

ALGORTA
Tf. 94 460 70 84

[zinema]

Euskara jendea Getxon **Dokumentala** atalka emango dute **azaroko eguenetan** eta **abenduko** bitan

Sei atal dira: lehenengo laurak azaroko eguenetan, azken biak abenduko lehenengo bietan

Azaroko lau eguenetan eta abenduko lehenengo bietan *Euskara jendea* dokumentala atalka ikusi ahalgo da Algortan (emanaldi guztiak 19:30ean izango dira, Villamonteko kultur etxean); Getxoko Euskara Zerbitzuak antolatutako ekimena da.

Euskara Jendea: gure hizkuntzaren historia, gure historiaren hizkuntza atalka dibulgazio-lana Ibaizabal-Mendebalde eta Zenbat Gara elkarteek ekoitzi dute ikus-entzunezko euskarrian pasa den urteko udagoiengan; izan ere, Juan Carlos Etxegoien *Xamar* irakasle nafarraren izen bereko liburuan (Pamiela, 2006) oinarritutakoa da.

Dokumentala sei ataletan banatuta dago, historiaren ordena kronologikoa jarraituz, hauek: Historiaren atarian (azaroren 6an emango dute), Erromako Inperioan (azaroren 13an eskainiko dute), Aniztasunaren bidean (azaroren 20an pantailaratuko dute), Mugetan gaindi (azaroren 27an izango da

emanaldia), Gerren arteko pizkundea (abenduren 4an ikusi ahalgo da) eta Mundua osatzen (azkeneko atala denaren proiektzioa abenduren 11n izango da). Atal bakoitzak 40-50 minutu irauten du eta ondoren, egile-taldeko kide den Hibai Castrogaz berba egiteko aukera egongo da.

«Emanaldi guztiak Villamonteko kultur etxean izango dira arrastiko 19:30ean»

Egileen esanetan, besteak beste, hurrengoa da dokumentalaren helburua: *“publiko zabal bati euskararen eta bere herriaren historia aurkeztu nahi dio (...) Ikerketa serioen eta zabaldutako topikoen arteko amildegia bete nahian, liburu batzuk egitera iritsi gara, baina ez da aski (...) Liburutik irudi bizietarako jauziak gure Herriaz dugun pertzepzioa hobetzen laguntzea”* du helburu. ○

Info+: www.euskarajendea.com

Gari, berbetan eta abesten **Hilaren 5ean** hitzaldia eskainiko du eta **hilaren 9an** kontzertua, biak Getxon

Gari&Mandalbera taldeko kideak

Udagoieneko Ostera, Topaguneak antolatutako duen Bizkaiko kultur zirkuituaren baitan, gure eskualdean antolatu dituzten Gari abeslari eta musikariagaz emanaldiak prest dituzte. Proiektu barria aurkeztera dator Getxora Gari (Iñaki Igon Garitaonaindia Murgiondo, Legazpi, Gipuzkoa, 1964), Gari & Maldanbera izendatu dute, eta azaldu duenez: *“6 urteak bikote moduan aritu eta gero, rock-talde berrosatzeko garaia iritsi zela pentsatu ondoren, datorren azaroaren 9an (19:00) aurkeztuko dugu proiektu berria”*. Kontzertua Areetako Andres Isasi musika-

eskolan izango da eta sarrerak 8 euro balio du. Proposamen barriaz, ezer gitxi dakigu momentuz: *“abestiak indartsuago aurkezten dituela, taldearen babesarekin doinu eta soinuak areagotuz...”*, eta batek baino gehiagok musikariaren artean aurpegiren bat ezagutuko duela. Ostera, gehiago jakin gura duenak ezin du galdu hurrengo hitzordua: kontzertua baino egun batzuk lehenago, hilaren 5ean (20:00) Algortako Villamonte kultur etxean berbaldia eskainiko du Garik, UK-ko kazetari Zuberoa Iturburu elkarrizketatzaile duela. ○

Info+: www.gari.tv / topagunea.eus

diskoak

Basque Metal Country
15 talderen bilduma
Herriko Burdina

Euskal Herriko metal eszena nazioartera begira jartzea helburu duen Basque Metal Country egitasmoak lehenengo bilduma digitala plazaratu du. Lehiaketa bidez aukeratutako 15 talderen kantu banagaz osatu dute *Basque Metal Country* volume #1. Abesti gehienak euskaraz dira, eta taldeen artean dago, besteak beste, Unbreath.

Arrainentzako Himnoak
Morau eta Beñardo
Autoekoizpena

'Arrainentzako himnoak' proiektuan murgilduta, izen bereko bildumaren barruan, Andoni Tolosa "Morau"-k eta Beñardo Goietxek 16 kantu berri sarean entzungai dituzte daborduko. Disko fisikoa ere labea dute, laster argitaratzekotan dira, eta esan dutenez, 500 ale kaleratuko dituzte eta bakoitza bakana izango da, eskuz muntatutakoa.

Hitz lauz
Jon Gurrutxaga
Gaztelupeko Hotsak

Besteak beste, Arima Beltza eta Sugramas taldeen buru izandakoak, bakarkako ibilbideko bigarren lantzat jo daitekeena, "intimistena", aurkeztu du. Kantuaren arabera musikari ezberdinak izan ditu alboan musikari elgoibartarrak. Bluesetik badu ere, rock diskotzat sailkatu dute, eta oraingoan, diskoa osatzen duten hamar abestiak euskaraz dira.

diskoa > Reeden omenez

Urriaren 27an bete zen Lou Reed musikari eta abeslariaren heriotzaren lehenengo urteurrena, eta egun horretan aurkeztu zuten berari gorazarre egin asmo duen diskoa: *Lou Reed, mila esker*. Jonan Ordorika soinu teknikari eta ekoizleak koordinatu du egitasmoa eta hamar kantari euskaldunek eta hainbat musikarik parte hartu dute: Anari, Gari, Evaristo, Maddi Oienhart, Gorka Urbizu, Andoni Basterrexa, Txuma Murugarren, Ruper Ordorika, Petti, Joseba Tapia, Xabier Leturia, Txus Aranburu, Karlos Aranzegi e.a. Eta Reeden baxu-jotzaile ohi Fernando Saunders eta Paco Locok ere bai. New Yorkeko gitarra-jotzaile ezagunaren kanten bertsioak euskaraz (Murugarrenek itzuli ditu) entzun daitezke.

kontzertuak > Getxo Zuzenean

Getxo bakarlari eta taldeak ezagutaraztea helburu duen Getxo Zuzenean zirkuituak denboraldi barriari ekin dio. Hala, lehenengo emanaldiak, azaroari dagozkionak eta oro har eguenetan izaten direnak, ondorengoak dira: hilaren 6an Algortako The Piper's Irish Puben, 20:00etan, Sinbanda taldeak eskainiko du pop-kontzertua; hilaren 13an, Romoko West Side Bar tabernan, 20:00etan, Romo's Aires taldearen tango doinuez gozatu ahalgo da; hilaren 20an, Algortako Jolasaurre tabernan, 20:00etan, Arana rock-taldearen zuzeneko izango da; eta hilaren 27an, Romoko Kandilejas tabernan, 20:00etan, Franz Reichelten emanaldia entzuteko aukera egongo da. Sarrera doan da.

REBEL TATTOO

Basagoiti Etorbidea 73, 48991 Algorta
Tf. 946 12 07 52
facebook/RebelTattooAlgorta

Getxoko Andra Mari Gasolindegia

Txartel hau aurkeztzen baduzu
%50eko
deskontua
izango duzu zure autoaren garbiketan

Getxo eta Berango artean
Tf. 94 430 15 00
(15 eguneko epemuga)

Iñaki Bítxitegia

OMEGA, LONGINES ETA TAGHEUER AGENTZIA OFIZIALA

Villamonte plaza 3 Tf. 94 430 23 45
Telletxe 1 Tf. 94 460 27 41

Algorta

[literatura]

Literatur berbaldiak

Iban **Zaldia Sopelan** eta Mikel **Etxaburu Algortan** izango dira hil honetan

Urriak legez, azaroak ere euskarazko literatura berbaldi birako gonbitea egin digu: batetik, Iban Zalduagaz solasaldia antolatu du tokiko udalak Sopelan; bestetik, Mikel Etxaburugaz hitzaldia prest dauka Uribe Kostako Irakurzaleen Txokoak Algortan. Lehenengoan, ipuinen alorrean ibiliko dira; bigarrenean, poesiarenean.

Hurbileneko hitzordutik abiatuta, Sopelan literaturaz Solasean ekimenaren barruan, bigarren emanaldirako gonbidatua Iban Zaldia (Donostia, 1966) izango da, eta *Inoiz ez, inoiz ez* (2014, Elkar) ipuin-bilduma izango du berbagai. Emanaldia hilaren 11n (19:00), Kurtzio kultur etxean izango da. Idazle eta irakasle donostiarak 38 ipuin jaso ditu liburu honetan, hiru parte nagusi eta eranskin batean;

«Sopelako hitzordua hilaren 11n izango da; Algortakoa hilaren 19an»

«ohiko zorroztasuna, fikzionako asmamen izugarria eta zirti-zarta banatutako ironia-dosiak topatuko ditugu. Badira ipuin fantastikoak eta errealistak, metaliteratura lantzen dutenak, eguneroko bizitzaren ifrentzua erakusten dutenak eta azkenaldiko panorama politikoa erretratatzen dutenak».

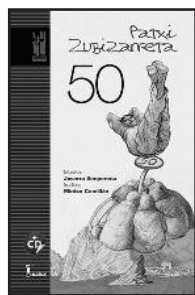
Bigarren zita Mikel Etxaburugaz (On-

Zalduaren *Inoiz ez, inoiz ez* izango dute berbagai

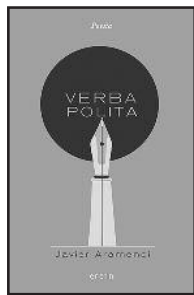
darroa, 1969) izango da, Algortan (Villamonteko kultur etxean), hilaren 19an, 19:30ean. Ondarroako idazle eta politikariak bere bigarren poema liburuaz egingo du berba, *Hodeiak zapatetan* (2014, Susa) lanaz; *«maitasuna eta askatasuna ditu gai nagusi. Hitz biluzien jaidunaz, joskera apalen zale, molde soilen bitartez kantatuko ditu Etxaburuk oroitzapenak eta desirak, aberriaren ardura eta kartzelaren samina, bakardadea eta amets egiten segitzeko grina»*. Aurreko poema-liburua kartzela barrutik kanpora idatzita bazegoen, oraingoa kanpotik barrura idatzita dagoela esan du ondarroarrak... ○

liburuak

Zuhaitzaren urtarok
P. Zubizarreta, J. Senperena
Txalaparta

Liburu-diskoa osatu dute Patxi Zubizarreta idazleak, Joserra Senperena musikariak eta Minto Cemillan irudigileak. *«Joseba pianista desafinatuak 50 urte. Nikolas idazle patetikoak eta Rafael pintore apatikoak bainuetxe batean eskainiko duten errezitaldi baterako gonbita egin diote...»*

Verba polita
Javier Aramendi Gallardo
Erein

Aramendiren lehenengo poesia liburu honek hasieran dienez, *«Victor Hugok esaten zuen, Pasaian «lan, dantza eta kanta» egiten dela. Eta hala gertatzen da poesiokin ere: badira lanera, serio, doazen poesiak; badira, halaber, jokoan, dantzan, dabilzanak, eta baita kantari datozenak...»*

[kirola]

Asier eta Angel Olea > www.mysurfwall.com

“Erabiltzaileak gustuen arabera osa dezake bere ataria, behar duen informazioagaz”

Momentu honetan erabiltzaileen esperientziak jasotzen dabilta, hobekuntzak egiteko

Olea anaia itsas-kirol maitaleek egunero begiztatzen duten informazioa leku bakar batean batzeko zerbitzua sortu dute. Ataria orain hilabete zabaldu zuten, Beta bertsioan dago eta hobekuntzak egin behar dituztela azaldu dute.

—Surfaren inguruko atari bat sortu berri duzue, mysurfwall.com izenekoa. Zer eskaintzen duzue horregaz?

—Atariaren helburua itsasoko kirolari batek behar dituen zerbitzu guztiak bateratzea da. Atariaren izenagaz pentsa daiteke surfear soilik oinarritzen dela, baina itsas-kirol guztiei zuzenduta dago. Zerbitzu honengaz, erabiltzaileek hainbat gauza dituzte eskura, hala nola, aurreikuspenak, kokapen mapak, lehiaketak eta hornitzaileak. Hasiera batean maila lokalean hasi gara, baina etorkizunean nazioartera hedatzea da gure helburua. Egun gaztelaniaz baka-riak dago, baina etorkizunean euskaraz eta ingelesez ere egongo da.

—Zelan funtzionatzen du?

—Nahi duenak eman dezake izena doan

helbide elektroniko bategaz. Horretarako prozeduran, erabiltzaileak hainbat datu eman behar ditu, hala nola, non bizi den. Horren arabera, zerbitzuak hainbat datu eskainiko dizkio zuzenean: surferako aurreikuspenak zonaldean eta inguruko web kamerak, esate baterako. Ondoren, erabiltzaileak nahi dituen erlaintzak zabal ditzake gustuen araberako informazioa sar-

«Zerbitzua doakoa da, eta itsas-kirol guztiei zuzenduta dago, ez soilik surfari»

tzeko: irakurri ohi dituen webguneak txertatzeko, saioen balorazioak egiteko, eta lehiaketena, besteak beste. Zerbitzuaren ideia da erabiltzaileak bere gustuen arabera edukiak txertatzea toki bakar batean, informazio guztia eskura izateko. Gainera, argazkilarien eta kirolarien arteko elkarrekintza sustatzeko tokia ere badago. Biek saioen tokiak eta datak zehazteko aukera dute. Hala, bi erabiltzailearen erlazioa egonda, sistemak abisua emango lieke biak harremanetan jartzeko. ○

BISITATU GURE DENDA!

MOROTXO

Kantxa Kirol moda

350 m²
KIROLERAKO GUZTIA!!

URIBE KOSTAKO KIROL DENDA

TORRENE 4, ALGORTAKO AZOKA
48990 ALGORTA / TF. 94 491 18 82

ETXKO ELEKTROTRESNEN KONPONKETA

Lacofris, s.l.

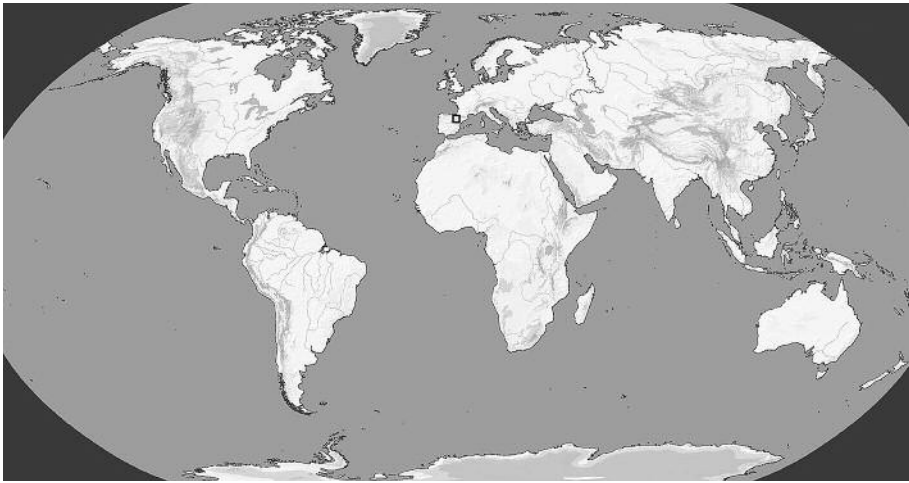
Tf. 94 430 52 00 Kasune 18 • ALGORTA

Eduardo San Andres

Zientzia atala abiatu dugu, Jentilkoba atalagaz txandakatuko dena; hilean behin. Bertan agertuko diren testuak Eduardo San Andres matematika irakasle sopoloztarrak idatziko ditu; zientziaren eremu luze-zabalean murgilduko gaitu

Bi gertakari harrigarri (egiazko!)

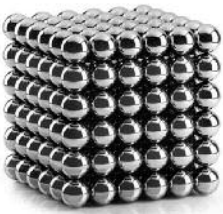
Gaur egun munduko biztanleria 7.000.000.000 pertsona ingurukoa da. Asko da? Eman dezagun biztanle bakoitzari metro koadro bat eskaintzen diogula, eta gutako bakoitza bere metro koadroan kokatzen dela xake-taula erraldoi baten antzera. Zein tamaina eduki-ko luke xake-taula erraldoi horrek? Azalera, argi eta garbi, 7.000.000.000 m2 izango litzateke...

"Munduko gizaki guztiok irudiko laukitxo bezalako batean sartuko ginateke..."

...eta horrela izanik, zenbat neurtuko luke xake-taularen aldeak? 25 metro koadroko karratu baten alde 5 metro da, $5 \times 5 = 25$ delako, hortaz, egin beharrekoa 25en erro karratua besterik ez da (gogoratzeko al dituzu zure eskolako urteak?). Gure kasuan egin beharrekoa $\sqrt{7.000.000.000}$ da, eta honen emaitza 83.666 metro da, hau da, 83 kilometro inguru. Gutxi gorabehera Bilbotik Donostiaraino dagoen distantzia lerro zuzenean. Beraz, sinestezina dirudien arren, gure planetan bizi garen gizaki guztiok goiko irudian behatzen den laukitxo bezalako batean sartzen gara.

Zur eta lur geratu baldin bazara, ikus dezagun orain bigarren gertakaria. Azter dezagun bolatxoz osatutako honako kubo hau: kubo desegingo bagenu eta bolatxo

guztiak lerrotatuta jarriko bagenitu, bolatxoz osaturiko lerro bat lortuko genuke. Zein izango litzateke lerro horren luzera?

Behar dugun informazioa zera da: zenbat bolatxo daude eta zein da bakoitzaren diametroa. Eman dezagun kuboaren ertza 12cm dela, ertz bakoitzean 6 bolatxo daudenez, bolatxo bakoitzaren diametroak 2cm izan behar du. Ederto, eta zenbat bolatxo daude? Lehenengo geruzan (zoruan) $6 \times 6 = 36$ bolatxo daude, eta kubo 6 geruzaz dago osatuta, hortaz, kubo osatzen duen bolatxo kopurua $6 \times 6 \times 6 = 216$ da. Horietako bakoitzaren diametroa 2cm denez, orduan bolatxo-lerroaren luzera $2 \times 216 = 432$ cm izango da, hau da, 4,32 metro.

Ados, pentsa dezagun honetan: materia oro atomo deituriko bolatxo txiki batzuez dago osatuta. Gainera, solidoetan atomoak ahalik eta modu konpaktoenean daude pilatuta, egitura zurrinak osatuz. Suposa dezagun burdinezko kubo bat ertza 1cm-koa, dato txiki bat gutxi gorabehera. Dato hori atomoz osatuta dago, atomo horiek irudian bezala konpaktatuta daude (hori bai, atomoak adibideko bolatxoak baino askoz ere txikiagoak dira). Bero dezagun

datoa urtzen hasi arte, eta joan gaitezen dato luzatzen txikie bat bezala burdinazko hari bat lortuz. Egin dezagun hari hori gero eta meheagoa eta luzeagoa, eta muturreraino eraman dezagun prozesua, atomoz osatutako hari bat eduki arte, hain zuzen. Ezin dugu gehiago luzatu atomoak bananduko direlako eta haria apurtuko delako. Burdinazko dato hari fin eta luze eraldatu dugu. Baina, zein da bere luzera? Zenbat neurtzen du urtutako burdinazko hari horrek hasieran dato txikia izan zenak? Laguntza bat: atomo baten diametroa 10-8 cm da, hau da, 0,00000001 cm. Orain, aurreko adibidean bezala, kalkulatu dezakegu zenbat atomoz dagoen osatuta dato, eta atomoaren diametroaz biderkatu. Horrela kalkulatu ahal izango duzu zein den dato bihurtu den hari fin horren luzera. Ok, erantzuna emango dizut... hari horren luzera (gogoratu dato izaten jarraitzen duela, baina forma aldatuta) 667 aldiz Lurretik Eguzkirainoko distantzia da. Ez duzu sinesten? Bada, egizu kalkulua! ○

Asier Garcia Maguregi > euskara-zinegotzia

"Euskararen etorkizuna inoiz baino gehiago gure esku dago"

Asier Garcia Maguregi bilbotarra da sortzez (Bilbo, 1972). Bertan hasi zuen bere bizitza, baina 2007an Bizkaiko hiriburutik alde egin eta kostaldera bizitzera etorri zen, Gortizera hain zuzen ere. Ordutik bertan bizi da, eta administrazioa zein garraioak eta logistika lanbide dituen arren, tokiko zinegotzi lanetan dihardu gaur egun. 1990. urtean politikan murgiltzea erabaki zuen, eta EAJra sartu zen. "Nire asmoa betidanik izan da laguntzea Euskadi hobetzeko", azaltzen du Garciak. Hala, bide horretan, "Gortizko herria hobetzearen konpromisoa hartu nuen".

Asier Garcia, Gortizko zinegotzia

—Zeintzuk dira euskararen ahuleziak, indarguneak eta erronkak Gortizen?

—Gure ustez, azken hiru urteotan bultzada garrantzitsua eman diogu Gortizen euskararen erabilerari. Lan gogorra eta sakona egin dugu Udaletik eta, nola ez, Uribeko Kostako Zerbitzu Mankomunitateko Euskara Zerbitzutik. Euskara-teknikarien lana eskertzekoa da, baina egindako lan horrek guztiak ez du ezertarako balio euskaldun jendeak ez badu euskara erabiltzen. Ezagutza eta erabileraren arteko desorekagaz amaitu gura dugu, euskararen etorkizuna inoiz baino gehiago gure esku dagoela uste dugu.

Gortizen bizi diren euskaldun gehienak euskaldun berriak dira, baina udalerrian dagoen joera gaztelaniaz hitz egitea da, hitz egiteko erraztasun handiagoa dutelako edo.

Gure erronka nagusia ohitura horiek apurtzea da, eta horregaz batera, esparru ez-formaletan euskara sustatzea dugu helburu nagusietakoa. Hori lortzea zaila den arren, etxebizitzetan ematen diren harremanetan euskara sustatzeko ahalegi-

nak egiten gabilta; izan ere, neska-mutulek ikastetxean euskaraz egiten duten arren, etxeko ohiturak oso bestelakoak dira eta euskara irakaskuntzagaz lotzen dute sarritan.

—Hori lortzeko egitasmorik edo programarik baduzue martxan?

—Bai, hainbat programa ditugu martxan gaur egun, hala nola, Eman giltza kanpai-

"Jendearen beharrak eta proposamenak ezagutu nahiko genituzke"

na, euskara indartzeko saioak, berbalagun eta gurasolagun egitasmoak, gurasoak u-meakaz euskaraz aritzeko Euskeraz Olgetan saioak, Dendaketan, Gurasoak Lagunduz ikastaroak eta Gortizen dugun berezko hizkera ezagutzeko ikastaroak...

Bestalde, Udaletik jendearen beharrak eta proposamenak ezagutu nahiko genituzke, eta horretarako beti gaude prest. ○

Gortiz

Biztanle kopurua
EUSTATEk bi urtetik gorako biztanleak hartzen ditu:
2006an, 5.130 biztanle
2011n, 5.512 biztanle

Euskaldunak
1.859 euskaldun, %36,23 (2006)
2.140 euskaldun, %38,82 (2011)

Ia-euskaldunak
1.506 ia-euskaldun, %27,32 (2006)
1.806 ia-euskaldun, %32,76 (2011)

Erabilera datuak
%7,6 (2006) eta %21,7 (2011)

Harremanetarako:
euskera2@uribekosta.org
asier.garcia@gortiz.net

[badaukazu non aukeratu]

Taberna eta jatetxe asko ditugu gurean. Gida honetan aukeraketa xumea aurkeztu gura dizugu, aniztasuna albo batera utzi barik, eta gozatzen has zaitezzen.

Especialistas en
desayunos
abrimos desde las
07:00h.
y 08:00h. los fines de
semana y festivos

C/Iturbide, 13
48620 Plentzia
Telf.: 94.677.31.28
www.cafebarzuazua.com

Café-Bar
Plentzia

berezi

Hanburesak Ogitartekoak

Sanwichak Plater konbinatuak

SABINO ARANA 34 48640 - BERANGO
ESKAERAK: 94 668 10 64 (BERTAN JASOTZEKO)

fugu

Bat batean eginda japoniar eta tradizionalen
www.fugulasarenas.com
Evaristo Churrua Kaia 2 (lonja) - Bizkaia Zubiko enparantza - Areeta - GETXO
944 808 796
Banaketa-eremua: Getxo eta Leioa

LURREN

GOSARIAK
PINTXOAK
KOPAK, MUSIKA ETA GIRO EDERRA
SOPELA
Ripa Kalea 1 (Udaletxe atzean)

KAI EDER
JATETXEA

Menu ederra itsasoari begira

Tf. 94 677 41 33
Txurrua kalea zenbakirik gabe - PLENTZIA
www.restaurantekaieder.com

ABIAN
HERRIKO TABERNA

PINTXOAK
OSTIRAL ETA LARUNBATETAN:
RAZIOAK- BOKATAK- PLATER KONBINATUAK

AFARIAK ETA URTEBETETZEAK
ENKARGUZ

Tf. 94 656 68 51 Bidebarri 2, ALGORTA

txakoli
mota
gane
txakolina

Leioa-Unbe errepidea 34 (Akarlanda Parkea) Gohierri-Erandio
Tf. 94 467 00 07 www.txakolimotagane.com

TABERNA
Unai
JATETXEA

ALGORTAKO ETORBIDEA, 96
48991 GETXO (BIZKAIA)
TELF. 944661661
TABERNAUNAI@HOTMAIL.COM

portu
zaharra
bar

Portu Zaharra kalea 35
48991 Algorta - Getxo (Bizkaia)
Tf. 94 460 20 33
portuzaharra@portuzaharra.com
www.portuzaharra.com

Zure taberna edo jatetxea
hemen agertzea
gura baduzu
ipini gugaz harremanetan:

94 491 13 37
publiuk@aldizkaria.biz

GURE
ETXEA
taberna

HAMBURGESA, PINTXOAK ETA GIRO EDERRA
Caja de Ahorros, 14 - Romo / T. 94 463 68 80

TABERNA
Ekin
JATETXEA

CALLE BOLUE Nº4 TEL: 946080462

BODEGUILLA
BUTRON

Bidebitarte, 4 y 5 - Algorta (Getxo)
94 430 01 74
www.bodeguillabutron.com

Oilasko hanburgesa

Ziapez eta eztiz bustitako mokadu goxoa

Mokadu hau Algortako Portu Zaharra tabernan daukazu

Algortako Portu Zaharrean jarraitzen dugu, Getxoko arrantzaleen auzoa zenez, etxe zuriz jantzitako kalezuloetan galduta eta pintxoren bat dastatzeko leku ezin egokiagoan. Auzoan barrena murgilduta, portura iristeko eskailera luzeak jaitsi eta auzoaren izen bera daraman tabernan sartu gara berriro ere: Portu Zaharra taberna. Ondoko eskaileretan eguzkipean garagardo fresko-fresko bategaz esertzeak ez du parekorik, are gehiago edaria pintxo goxo-goxo batek laguntzen badu, hala nola, oilasko mini-hanburgesa bategaz. Mokadu hau prestatzeak ez du zailtasunik, baina honelako bazter batean dastatzea paregabea da. Goazen bada prestatzera. Lehenik eta behin, oilasko papar dotore bat hartu, gatzez eta piperbeltzez on-

du, eta oliotan frijitu. Ondoren, hanburgesarako ogi bat erditik moztu, beheko partea maionesaz beteko dugu eta horren gainean uraza eta tomate fresko xerra bana jarriko ditugu. Behin ohea eginda dugula, oilasko paparra gehituko diogu pintxoari. Jarraian, ahuntz gazta jarriko dugu, oilaskoaren beroagaz apur bat urtzeko. Horren ostean, tipula bota eta guztia gainetik ziapegaz eta eztiagaz egindako saltsa botako dugu. Azkenik, ogiaren bigarren zatigaz itxiko dugu hanburgesa. Kito! Triapak asetzeko pintxo ezin hobe dugu prest. On dagizula!

Osagaiak: hangurgesa ogia, oilasko paparra, tomate, ziapea, ezti, gatza, piperbeltza, ahuntz-gazta, uraza, tipula eta maionesa.

uk **zure**
publizitatea
hemen !

94 491 13 37 - publiuk@aldizkaria.biz

Croissanterie
Brioche

MONTE JAIA 1
48991 Gernu (BIZKAIA)
croissanterie-getxo.blogspot.com

94 460 86 48

JUAN-MARI

Harategia eta txarkuteria

ARTESANA

LAS MERCEDES 31 • TF. 94 464 41 25
AREETA

KONTXI
ZUAZUBISKAR
URDAITEGIXA

Adituak gara, Urdaiazpiko Iberiko,
Pate eta Gaztaietan!!

Alangobarri 10, ALGORTA
Tf. 94 491 02 93

TXIBERRI
edantokia
frontoi partikularra

Aita Gotzon 4, URDULIZ
Tf. 94 676 07 15

Taberna Berri

Sarrikobaso 4 -ALGORTA
Tf. 94 430 64 93

Eva Ormaza > euskara, hezkuntza eta kirol zinegotzia

“Euskara kaleko hizkuntza ere badela erakutsi nahi dugu”

Eva Ormazak (Plentzia, 1976) irakasle eta zinegotzi lanak tartekatzen ditu. Haur Hezkuntza eta Psikopedagogian lizentziaduna da, baina zazpi urte daroatza tokiko zinegotzi. Aitortzen duenez, politikan sartu zen gauzak aldatu gura zituelako. Ibilbide horretako lehenengo urteak gogorak izan zitzaizkion, informazio barik hasi zelako, baina atzera egin beharrean, euskara teknikariaren laguntzagaz aurrera egitea lortu du.

—Zeintzuk dira euskararen ahuleziak, indarguneak eta erronkak Plentzian?

—Gero eta euskaldun gehiago dauzkagu Plentzian, baina gazteleraren presentzia oso handia da kalean. Nahiz eta euskaraz hasi, tendentzia gaztelerara jotzea da. Gure helbururik garrantzitsuena euskaraz dakitenei eta ez dakitenei baliabideak eskaintzea. Ekintzak bereziki umeei, gazteei eta gurasoei zuzenduta daude. Talde bakoitzak bere helburua du euskararen normalizazioan, eta hirurak doaz batera, bata bestean eragiten du euskara gizarteratzerako orduan.

—Hori lortzeko egitasmorik baduzue?

—Bai, hainbat egitasmo ditugu martxan euskararen erabilera areagotzeko. Horretarako zerbitzuak zein administrazioa bera ere euskaldundu beharko lirateke eta esfortzu handia egiten ari dira tokiko langileak horretara heltzeko.

—Eta erabilerari dagokionez, baduzue ekimenik edo proiekturik martxan?

—Euskararen erabilera esparru ezberdinetara ailegatzeko, gure barnera begiratu eta administrazioa euskalduntzeko helburuagaz, euskararen erabilera plana martxan jarri dugu. Hala, behar duten langileek

Eva Ormaza, Plentziako zinegotzia

trebatze-saioak jasotzen dituzte, euren euskara maila hobetu eta dagokien lana euskaraz egiten trebatzeko. Gainera, guraso zein merkatari eta ostalari-taldeak eratu dira (gurasolagun eta dendaketan). Euskaltegiaren laguntzaz, euskararen eza gutza eta erabilera esparru ezberdineko jendearen artean zabaltzeko. Familia transmisioa lantzeko asmoz, Euskaraz Ol-

“Euskaldun gehiago garen arren, gazteleraren presentzia oso nabarmena da”

getan programa daukagu, besteak beste. Horregaz, familiako hizkuntza-ohituretan eragiten ahalegintzen gara, euskarazko jolas eta tailerren bitartez. Bide batez, euskara kaleko hizkuntza ere badela erakutsi nahi dugu eta ez soilik ikastetxean erabiltzen den hizkuntza. Azkenik, udalak euskaraz ikasteko diru-laguntzak eskaintzen ditu. ○

[horoskopoa]

URA

(Abenduak 21 urtarrilak 19)

Opari ederra egingo dizute datozen egunotan, polit-polita, pertsona horrek asko maite zaituelako. Hurrengoan zeuk egin behar diozu oparia: badaukazu buruhaustea!

OTSOA

(Urtarrilak 20 otsailak 18)

Patinak erosiko dituzu eta praktikatzeko hasiko zara. Oso gatz da eta ipurdiko ederrak hartuko dituzu. Beraz, ibili adi eta erosi babesgarriak; burugogorra izan arren kaskoa ere jantzi.

ADARRA

(Otsailak 19 martxoak 20)

Jaietan erositako zozketaren emaitza atara da eta egokitu zaizu! Zorionak! Saria da asteburua landetxe batean, pertsona birentzat; arazoa da kuadrillan bi baino gehiago zaretela.

AITZURRA

(Martxoak 21 apirilak 19)

Lora-dena danak hustu eta loreak agortu zenituen Domu Santu egunean, hilerria apain-apain uzteko. Egunak joan dira eta lorak usteltzen hasi dira; ez, ordea, oroimena...

GARIA

(Ekainak 19 uztailak 18)

Elurra teiltatzen, zakua lepoan... Baina oraindino urteak ez du egin berea. Aprobetxatu ondo denbora eta gozatu udagoiena, aurrez udabarria eta uda gozatu zenituen legez, merezi du-eta!

META

(Irailak 17 urriak 16)

Katu txiki bat agertuko da zure atarian, dardarka eta bakar-bakarrik. Pena handia emongo dizu eta etxean hartuko duzu: horrela, gainera, guraso izateko praktikatu ahalko duzu...

LASTOA

(Uztailak 19 abuztuak 17)

Mendirako zaletasuna garatzen ari zara eta, egunetik egunera, hobeto zabilta eta tontor altuagoetaraino igotzen zara. Pena da lagunak, bitartean, parrandarik parranda dabilzala...

HAZIA

(Urriak 17 azaroak 15)

Hostoak jausten hazi dira, basoak gorritu dira eta laster sartuko gara urteko azken sasoiari. Zuri ere laster ilea jausten hasi eta gainontzekoa zurituko zaizu. Prestatzen hasi...

EGUZKIA

(Maiatzak 20 ekainak 18)

Ogia erostera joango zara bizikletaz: kalean lotu barik utzi eta lapurtuko dizute. Gurasoek kristoren errieta egingo dizute eta barria erosteko diru bila hasi beharko duzu...

IRATZEA

(Abuztuak 18 irailak 16)

Loteria egokituko zaizu eta ez duzu jakingo diruagaz zer egin: bidaia luzea, etxebizitzarako sarrera ordaindu, bazkari ederra lagunakaz... Pentsatu azkar, euroaren balioa gixxitu baino lehen.

NEGUA

(Azaroak 16 abenduak 20)

Gauero urteten zara kalera txakurra paseatzera, eta gauero topatzen duzu pertsona bera parkeko izkina hartan: arraroa da, baina jakin-mina daukazu. Azkenean, bere lagun egingo zara.

ITXASGANE
prentsa • aldizkariak
GETXOKO KIROL PORTUA
Apiriluz z.g. • Tf. & Fax: 94 491 53 21
ALGORTA • GETXO

Torre 2
48990 ALGORTA
94 491 12 71
iratia@gmail.com
irati
OPARIAK MODA GAZTEA

GOIZEAN
“Gozoki eta prentsa, gutxi denik ez pentsa”
Prentsa - Fruitu lehorak - Aldizkariak - Libxerriak
Orduña Mendatea 1
Tf. 94 430 22 13
GETXO

Uribefm
107.8
Gorliz Irratia

Kopiak
SALGAI
UK aldizkariaren
bulegoan

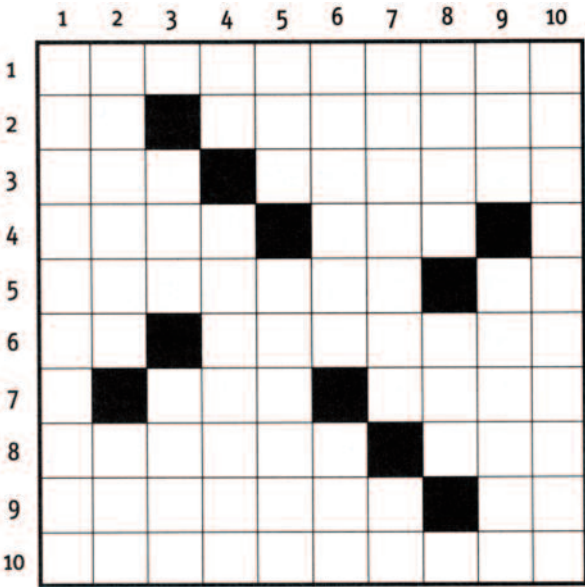

Uri be Kostako
aldizkariaren
ekoizpena

denborapasa

HITZ GURUTZATUAK

LUMA aldizkariaren eskutik

Ezker-eskuma

1. Pluralean, larrairean jotako uztaz, gariaz, esaten da. 2. Euskal fonema. Ne-guan jantzi ohi dugun jantzia. 3. Euskal Telebista, labur-labur adierazita. Opa-roak, joriak. 4. Toka, naiz. Suari dariona. Lehenengo bokala. 5. Gisua edo ki-sua duen gaia. Zilarra. 6. Galderetan erabili ohi dugun partikula. Batez ere barrokoan ondu zen musika-lana, ahots bakarrerako nahiz gehiagotarakoa, eta musika tresnez lagundua. 7. Bokala. Toka, da. Hede, gerriko. 8. Tximista-ren hots, ostots, inusturi. Nahastura trinko. 9. Eroaldi. Kasik. 10. Akurak, alo-kairuan utzitakoak eta hartuak.

Goitik behera

1. Ezin eten daitekeena. 2. Urteko zazpigarren hilabete. Marinelen zerrenda. 3. Berrogeita hamar, zenbaki erromatarren arabera. Lelo, errepika. Ogerleko. 4. Terbioaren ikur kimikoa. Pluralean, perretxiko zuri pozoitsua, sortu berritan arrautza baten itxura duena. 5. Zegoen. Okerra, bihurtutakua. 6. Isurkari bat, beroaren eraginez, bere barnean sortzen eta azalean lehertzen diren lurrin burbuilez inarrosia gertatu. Zezen zikiratu. 7. Zezenak jokatu. Iridioaren ikur kimikoa. 8. Ukapena. Aurpegiko irekiune. Bokala. 9. Gipuzkoako herria, Urola Kostan. Ate ingurua. 10. Pluralean, kakagura.

Soluzioa

ez horren gaztetxoak < bilatu eta irabazi > gaztetxoak

Zein azoka bi
egingo dira
Getxon laster?

> Aurrekoaren erantzuna: Erandio, Jose Luis Goioaga hiribidea
> Irabazlea: **Ez dago irabazlerik**
*deitu telefonoz: 944 911 337

*Non dago
[Mundukatuak]-eko
Iratxe Garcia Baiona?*

- **Suitzan**
- **Suedian**
- **Sudanen**

> Aurrekoaren erantzuna: Itsaslamina, sirena edo uhandreak
> Irabazlea: **Adur Etxebarria**
*deitu telefonoz: 944 911 337

SARIA
Zaindu
Osteopatia-Fisioterapia
Doctor Landa 4, SOPELA.
Tel: 94 602 67 79

SARIA
Kantxa Kirol Moda
www.kantxa.eu
Torrene, 4 ALGORTA.
Tel: 94 491 1882

Bidali erantzuna eta zure izen-deiturak uk@aldizkaria.biz helbide elektronikora edo 944 911 337 telefonora deitu

JOSE ANDRES GONZALEZEK UTZITAKO ARGAZKIA

SAN NIKOLAS IKASTOLAKO ATLETISMO-TALDEA, 1997

Adinez nagusitu dira ia argazkiko korrikalariak: San Nikolas ikastolako orain dela 17 urteko neskato-taldea. Urte hartantxe, Bizkaiko eta Euskadiko txapeldun izan ziren, eta Espainiako txapelketan Euskadiren izenean lehiatu ziren; horretan, Valladoliden jokaturako lehiaketan 4. postuan lotuz. Faduran ateratako argazkiko taldea, gero, Getxo Atletismoko kadete mailara igaro zen. ○

Zutunik: Argi Fernandez, Maitane Areti, Iratxe Ortuondo, Maider Gonzalez, Zaloa Loren, Aritz Hidalgo eta Jone Zubiaga.
Makurtuta: Izaro Perea, Paula Ortiz de Sabido, Nere Bilbao, Nahia Kortabitarte eta Udane Magunazelaia.
Argazki txikian: Alex Marin (entrenatzailea).

ARANTZA GARCES > Kazetaria, aurkezlea, eskalatzailea, prestakuntza-zuzendaria...

“Ez dakit deskantsatzeko momenturik aurkitzen”

Testua: **Iker Rincon** Argazkia: **Iñigo Sierra**

Defini egizu zeure burua berba bitan.
Elektrizitate korrontea.

Zein filmetan egingo zenuke protagonistaren papera?
Titanic edo halako film politak esaten badituzte ez litzateke egia izango, nik *Spiderman* egiten hobeto ikusten dut nire burua.

Zure haurtzaroko oroitzapen bat?
Askotan gogoratzen ditut baserrian pasatzen genituen uda haiek, lehengusu, neba, ahizpa eta aititagaz artoen artean jolasten.

Eta zertan ez zenuke jardun gura?
Dentista, ez dakit nola egiten duten, uff...

Badaukazu ohitura txarren bat?
Ez dakit deskantsatzeko momenturik aurkitzen, eta azkenean *The Walking Dead* egiteko figurante itzela bihurtzen naiz.

Parrandarik politenak non?
Portu Zaharreko jaietan. Baina musika eta lagunak izanda berdin dio tokiak.

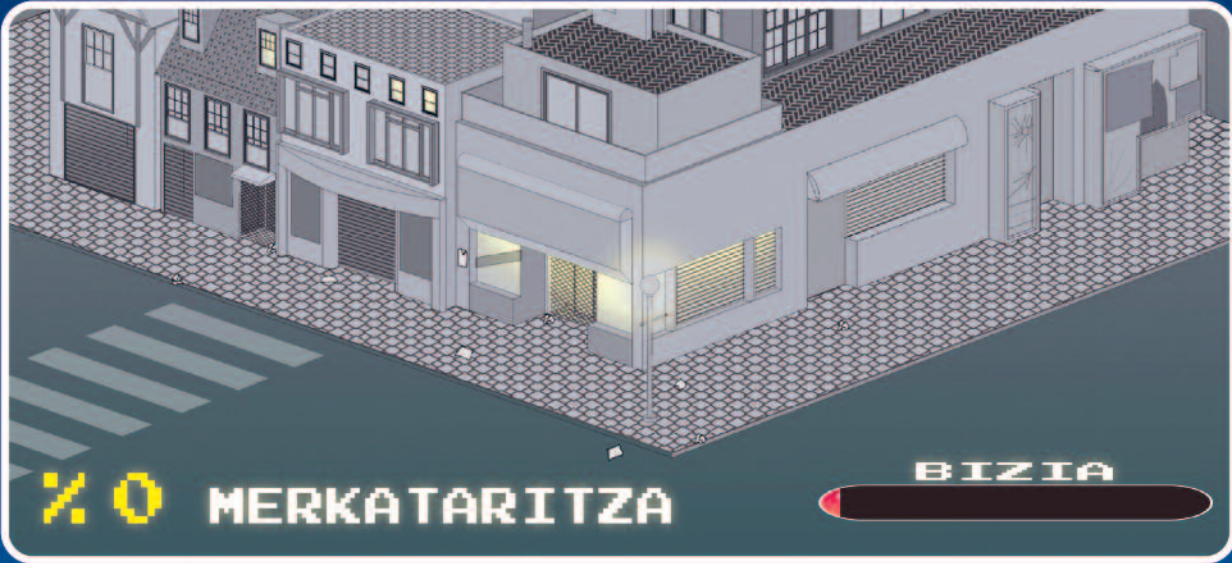
Euskal Herriko zure txoko kuttuna? Zergatik?
Lotura berezia dut Getxogaz, handik eta hemendik ibiltzen naiz gehienetan, baina Getxo nire “*zona de confort*” deritzona da, eta bueltatzea asko gustatzen zait.

Oihukatu duzun azken aldia?
Normalean ez dut oihukatzen, baina itsasontzietan ez zait oihukatze gogo falta.

Zerk ematen dizu beldurra?
Itsasontziak, asko gainera.

Azken aldian egin duzun erokeriarik handiena?
Nire bizitza osoa erokeria hutsa da, baina azkenekoa *Pole Dance* ikasten hastea, ia zer ateratzen den hemendik.

LABURREAN—Kazetari, eskalatzaile, prestakuntza zuzendari, modelo eta telebistako aurkezle moduan aurkez genezake Arantza Garces (Getxo, 1982). Getxoztarra kazetaria da bokazioz, ikasketak EHU burutu zituen eta azken hilabeteotan lurretik hainbat metrora eta soka batetik zintzilik ikusi ahal izan dugu EITBko “*Basque Country Vertical*” saioa aurkeztzen. Irratian eta telebistan jardutea du gustuko, eta unibertsitatean egonda, kasualitatez horietan aritzeko aukera izan zuela aitortzen du, “*handik aurrera behin-behineko maitasun bihurtu da*”. Ordutik hamaika saiotan ibili da, baina ETB3ko “*Nick dut nik*” saioak egin zuen ezagun. Gaur egun, proiektu indartsu batzuen zain dagoela azaldu du kazetariak, “*baina oraindik ezin dut ezer esan*”.

>>> Ikusten duzu aldea?
Zure esku ere bodogo
ZURE SALTOKIA ETA ZU

PERTSONA HELBURU

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

AREETAKO
GELTOKIA
PLAZAN

PLAZA ESTACIÓN
DE LAS ARENAS

¡GETXO -
BIZKAIA!

SARRERA-
ENTRADA:
1.50€

ORDUTEGIA
HORARIO
11 - 14:30 h.
17 - 21 h.

IGANDEA
DOMINGO
11 - 14:30 h.
17 - 20 h.